

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

Domnului Alfred-Robert Simonis
Președintele interimar al Camerei Deputaților

București, 12 martie 2024
DSN1/453

Domnule Președinte,

În temeiul prevederilor art. 65 alin. (2) lit. g) din Constituția României și ale art. 2 din Legea nr. 415/2002 privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, vă trimit, alăturat, Raportul privind activitatea desfășurată de către Consiliu în anul 2023.

Climatul de securitate în regiunea extinsă a Mării Negre a continuat să se deterioreze din cauza agresiunii militare a Federației Ruse împotriva Ucrainei, care a modificat fundamental natura și mizele luptei pentru susținerea democrației la nivel global, a ordinii internaționale bazate pe reguli, principii și valori, care constituie baza societăților democratice și a comunității internaționale.

În acest context, țara noastră a continuat implementarea măsurilor subsumate consolidării posturii NATO de descurajare, apărare și de vigilență sporită pe Flancul Estic aliat, prin dezvoltarea capacităților de răspuns la provocările actuale de securitate, precum și prin acțiuni de consolidare a capacității defensive a țării, concomitent cu intensificarea cooperării cu statele membre ale Alianței.

În anul 2023, activitatea Consiliului Suprem de Apărare a Țării s-a desfășurat în conformitate cu prioritățile privind apărarea țării, securitatea națională și apărarea colectivă și a urmărit reducerea riscurilor și gestionarea amenințărilor asupra securității naționale, a securității Uniunii Europene și a aliaților NATO.

Prin exercitarea prerogativelor sale constituționale și legale, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a coordonat unitar activitățile care privesc apărarea țării și securitatea națională, în scopul consolidării profilului țării noastre de partener credibil, predictibil și solidar în raport cu aliații și cu partenerii strategici, precum și în relația cu statele partenere din regiune.

Consiliul Suprem de Apărare a Țării și-a îndeplinit rolul strategic conferit de Constituția României și a vegheat la protejarea, apărarea și garantarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale cetățenilor săi, la asigurarea securității și a siguranței individuale și colective, precum și la garantarea suveranității, independenței, integrității teritoriale, unității și indivizibilității statului.

Documentul a fost aprobat de Consiliul Suprem de Apărare a Țării cu Hotărârea nr. S-34 din 21.02.2024.

~~Klaus Werner Iohannis~~
Președintele României

ROMÂNIA

NESECRET
DSN1/341 din 19.02.2024

CONSILIUL SUPREM DE APĂRARE A ȚĂRII

RAPORTUL

Consiliului Suprem de Apărare
a Țării privind activitatea
desfășurată în anul 2023

- BUCUREȘTI -

2024

CUPRINS

CONTEXT	4
I. CADRUL ORGANIZATORIC	7
II. COORDONAREA ACTIVITĂȚII INSTITUȚIILOR SISTEMULUI NAȚIONAL DE APĂRARE PENTRU CONSOLIDAREA STATUTULUI ROMÂNIEI ÎN CADRUL ALIANȚEI NORD-ATLANTICE, AL UNIUNII EUROPENE ȘI AL CELORLALTE ORGANIZAȚII INTERNAȚIONALE	11
II.1. MEDIUL INTERNAȚIONAL DE SECURITATE	11
II.1.1. Organizația Națiunilor Unite (ONU)	15
II.1.2. Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO)	16
II.1.3. Uniunea Europeană (UE).....	19
II.1.4. Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE).....	22
II.2. PARTENERIATE STRATEGICE ȘI RELAȚII BILATERALE ALE ROMÂNIEI	23
II.2.1. Parteneriatul strategic cu Statele Unite ale Americii.....	24
II.2.2. Parteneriatul strategic cu Franța	25
II.2.3. Parteneriatul strategic cu Turcia	25
II.2.4. Parteneriatul strategic cu Republica Polonă	26
II.2.5. Parteneriatul strategic cu Marea Britanie.....	27
II.2.6. Parteneriatul strategic cu Republica Moldova.....	27
II.2.7. Parteneriatul strategic cu Germania.....	28
II.2.8. Parteneriatul strategic cu Republica Italiană.....	28
II.2.9. Parteneriatul strategic cu Regatul Spaniei	28
II.2.10. Relații bilaterale	29
II.2.11. Relațiile bilaterale cu statele din regiunea Asia-Pacific	30
II.2.12. Parteneriate de interes din Orientul Mijlociu și Nordul Africii.....	31
II.2.13. Parteneriate de interes cu statele din Caucazul de Sud și Asia Centrală.....	32
II.2.14. Organisme și organizații internaționale	32
III. APĂRAREA ȚĂRII ȘI SECURITATEA NAȚIONALĂ	35
III. 1. APĂRAREA NAȚIONALĂ ȘI APĂRAREA COLECTIVĂ	35
III.1.1. Măsurile adoptate pentru consolidarea posturii de descurajare și apărare ca urmare a războiului din Ucraina.....	35
III.1.2. Participarea la misiuni și operații în afara teritoriului statului român	37
III.1.3. Planul de implementare a Strategiei Naționale de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024.....	38
III.2. AFACERI INTERNE	39
III.3. AGRESIUNEA FEDERAȚIEI RUSE ÎMPOTRIVA UCRAINEI. IMPLICAȚII PENTRU ROMÂNIA	45

III.4. COMUNITATEA NAȚIONALĂ DE INFORMAȚII. COORDONAREA UNITARĂ A ACTIVITĂȚII DE INFORMAȚII, CONTRAINFORMAȚII ȘI DE SECURITATE.....	50
III.5. PREVENIREA ȘI COMBATerea TERORISMULUI.....	51
III.6. ASIGURAREA RESURSELOR ȘI INFRASTRUCTURII NECESARE APĂRĂRII ȚĂRII ȘI SECURITĂȚII NAȚIONALE.....	51
III.7. PREGĂTIREA ECONOMIEI ȘI A REZERVEI DE MOBILIZARE PENTRU APĂRARE.....	54
IV. ACTIVITATEA DE AVIZARE A PROIECTELOR DE ACTE NORMATIVE, INIȚIATE SAU EMISE DE CĂTRE GUVERN, PRIVIND DOMENIUL SECURITĂȚII NAȚIONALE.....	55
V. SECURITATEA CIBERNETICĂ.....	57
VI. PROTECȚIA INFORMAȚIILOR CLASIFICATE NAȚIONALE, NATO ȘI UE, PRECUM ȘI A CELOR CARE FAC OBIECTUL ACORDURILOR INTERNAȚIONALE.....	59
VII. NUMIREA ÎN FUNCȚII, ÎNAINȚAREA ÎN GRADUL URMĂTOR A UNOR GENERALI ȘI ACORDAREA GRADULUI DE GENERAL DE BRIGADĂ/SIMILAR.....	60
VIII. ALTE DOMENII DE ACTIVITATE.....	61
IX. PERSPECTIVE PENTRU ANUL 2024.....	64

CONTEXT

Deteriorarea semnificativă a climatului de securitate și stabilitate, prin acutizarea focarelor de conflict existente și apariția unora noi, a continuat și pe parcursul anului 2023. S-au remarcat acțiunile derulate în primul rând, în Regiunea Extinsă a Mării Negre, unde Rusia a continuat agresiunea împotriva Ucrainei, generând efecte multiple, cu impact nu doar asupra Ucrainei și a Republicii Moldova, ci și asupra securității europene și euroatlantice.

Mediul de securitate specific anului 2023 a fost instabil și provocator, context în care continuarea și aprofundarea mecanismelor bilaterale permanente de consultare, direcționările prevăzute în documentele strategice (Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024, Carta Albă a Apărării) în domeniul politicii de apărare, respectiv mecanismele de convergență, coordonare și de armonizare a abordărilor și punctelor de vedere la nivel politico-militar cu aliații și partenerii strategici, și-au dovedit eficiența în adoptarea unor poziții comune pe subiectele, politicile și proiectele vizând securitatea europeană și regională.

Pe fondul provocărilor de securitate din vecinătatea sudică a flancului estic Aliat, amplificate de acțiunile Rusiei, regiunea Mării Negre constituie în prezent o linie de demarcație strategică între NATO și Rusia.

La aceste provocări, s-au adăugat efectele declanșate ca urmare a crizei din Fâșia Gaza, care au reprezentat o sursă majoră de preocupare pentru Comunitatea Internațională, inclusiv pentru România. Ca urmare a prelungirii luptelor dintre forțele israeliene și Hamas, s-au redus perspectivele de asigurare a stabilității în Liban, Siria, Irak și Marea Roșie, amplificând riscul de escaladare la nivel regional al conflictului. Autoritățile române au condamnat prompt și fără echivoc atacul terorist al Hamas și au manifestat deplină solidaritate cu Israelul. Acțiunea în plan extern a României s-a concentrat pe contacte cu parteneri relevanți din Orientului Mijlociu, în vederea eliberării ostaticilor cu dublă cetățenie, româno-israeliană, și a identificării celor mai eficiente modalități de ajutor umanitar pentru civilii din Fâșia Gaza afectați de confruntare.

Acțiunile serviciilor de informații ostile au vizat ca principale obiective:

- încercări de penetrare informativă a instituțiilor cu responsabilități în domeniul apărării și securității, cu derularea de acțiuni pentru obținerea informațiilor de interes;
- culegerea de informații referitoare la măsurile dispuse de România în contextul conflictului din Ucraina, privind exercițiile naționale și multinaționale desfășurate, prezența aliată pe teritoriul național, tehnica și echipamentele din dotare;
- penetrarea infrastructurilor critice de comunicații și informatice;
- subminarea, prin dezinformare și propagandă a încrederii românilor în Armată și aliați, în factorul decizional și în capacitatea instituției militare naționale de a-și îndeplini misiunile, prin derularea unor acțiuni asociate agresiunilor informaționale.

În acest context geopolitic impredictibil și complex, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a continuat să coordoneze unitar activitățile care privesc apărarea țării și securitatea națională, în scopul consolidării imaginii țării de partener credibil, stabil și solidar în raport cu aliații și partenerii strategici, precum și în relația cu statele partenere României din regiune, având la bază creșterea rolului și a influenței în NATO și, respectiv în Uniunea Europeană, precum și consolidarea Parteneriatului Strategic cu Statele Unite ale Americii.

Prin deciziile adoptate, Summit-ul NATO de la Vilnius (iulie 2023) a marcat o etapă fundamentală în transformarea Alianței, acest lucru a avut o relevanță aparte pentru România, constituind un punct culminant al proceselor de consolidare.

În ceea ce privește politica de securitate și apărare a Uniunii Europene (PSAC), conflictul din Ucraina a continuat să marcheze procesele în curs, din perspectiva creșterii resurselor și a implicării operaționale în Vecinătatea Estică. Asistența oferită de Uniunea Europeană prin intermediul Facilității Europene pentru Pace (EPF) a continuat să se mențină la cote ridicate pentru Ucraina și, inclusiv ca urmare a demersurilor susținute ale României, a asigurat predictibilitate și angajare sporită și în ceea ce privește Republica Moldova. Dimensiunea operațională a rămas deosebit de importantă, în special în Vecinătatea Estică. O dimensiune civilă a acțiunii Uniunii Europene a căpătat valențe sporite, în condițiile adoptării noului Pact pentru PSAC civilă, stabilind un nivel de ambiție mai ridicat.

România a continuat să se implice activ în eforturile întreprinse la nivel european pentru coagularea unor răspunsuri coerente la provocările geopolitice suprapuse cu care Uniunea Europeană se confruntă. În acest context, țara noastră a avut un rol esențial în implementarea deciziilor vizând asigurarea unui sprijin consistent și multidimensional Ucrainei și celorlalți parteneri afectați de consecințele războiului de agresiune declanșat de Rusia, în special Republicii Moldova.

Țara noastră a sprijinit ferm și pe parcursul anului 2023 procesul de extindere a Uniunii Europene atât în Vecinătatea Estică, cât și în regiunea Balcanilor de Vest, evidențiind constant atât valențele sale geopolitice, cât și importanța menținerii unei dinamici pozitive, bazate pe eficiența reformelor și atașamentul față de valorile europene al statelor partenere.

Sunt de remarcat, în acest sens, demersurile susținute care au culminat cu luarea de către Consiliul European (decembrie 2023) a deciziilor istorice de deschidere a negocierilor de aderare cu Republica Moldova și Ucraina, precum și de acordare a statutului de candidat pentru Georgia și deschiderea negocierilor de aderare cu Bosnia și Herțegovina, la momentul atingerii nivelului necesar de îndeplinire a criteriilor de aderare.

Au fost urmărite cu prioritate măsurile și politicile sectoriale subsumate obiectivelor majore vizând dezvoltarea rezilienței Uniunii Europene în sectoare strategice. În domeniul energetic, situația în 2023 a fost net mai favorabilă decât în anii precedenți, ca urmare a măsurilor de eliminare treptată a dependenței UE de resursele energetice din Federația Rusă, creșterea securității în aprovizionare, reducerea consumului și ameliorarea impactului prețurilor la energie asupra consumatorilor/industriei.

Pe aceste coordonate, direcțiile principalele de acțiune ale Consiliului Suprem de Apărare a Țării au inclus consolidarea Parteneriatului Strategic cu SUA ca pilon al arhitecturii de politică externă și de apărare, precum și extinderea și consolidarea parteneriatelor strategice și a relațiilor de cooperare cu actorii internaționali relevanți pentru îndeplinirea obiectivelor strategice de securitate și apărare, urmărindu-se:

- Dinamizarea relațiilor cu statele NATO și ale Uniunii Europene (SUA, Franța, Polonia, Germania, Spania și cu ceilalți aliați cu contribuții la postura aliată în România și la Marea Neagră);

- intensificarea contactelor cu statele din spațiile de interes strategic pentru România (Republica Moldova, Ucraina, Georgia, Orientul Mijlociu - Israel, Iordania și Balcanii de Vest);

- valorificarea cooperării în domeniul apărării, prin maximizarea oportunităților de dialog și coordonare strategică, respectiv de implementare a proiectelor de cooperare.

În relațiile cu statele aliate, s-au remarcat demersurile în vederea consolidării prezenței și contribuției SUA la securitatea țării noastre și a regiunii Mării Negre, respectiv pentru modernizarea și dezvoltarea capacităților operaționale ale Armatei României.

Consiliul Suprem de Apărare a Țării a monitorizat, constant, provocările de securitate transnaționale, activitățile extremiste/teroriste, criminalitatea organizată, traficul de droguri, migrația ilegală și infracționalitatea în spațiul cibernetic, care s-au menținut ca factori de instabilitate la nivel global.

Totodată, au fost avute în vedere stimularea și avansarea cooperării în domeniul înzestrării și industriei de apărare în beneficiul procesului de modernizare a Armatei României și a relansării industriei naționale de profil. Pe această linie s-au înscris realizările pe componenta de înzestrare privind rachetele HSAM-PATRIOT, HIMARS, sistemele de zbor fără pilot - UAS, avioanele F16 și platformele maritime de deminare din clasa Sandown.

I. CADRUL ORGANIZATORIC

Potrivit prevederilor art. 4 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, în anul 2023, Consiliul și-a desfășurat activitatea pe baza programului anual redactat de către Secretariatul acestuia.

Programul de activitate al Consiliului Suprem de Apărare a Țării pentru anul 2023 a fost întocmit ținând seama de prevederile Legii nr. 415/2002 privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, de prevederile legilor care reglementează activitatea ministerelor și instituțiilor cu atribuții în domeniul apărării țării și securității naționale, de normele legale care reglementează diferite activități ce necesită decizii ale Consiliului, de hotărârile adoptate anterior de către acesta și, implicit, de propunerile membrilor Consiliului, vizând, în principal:

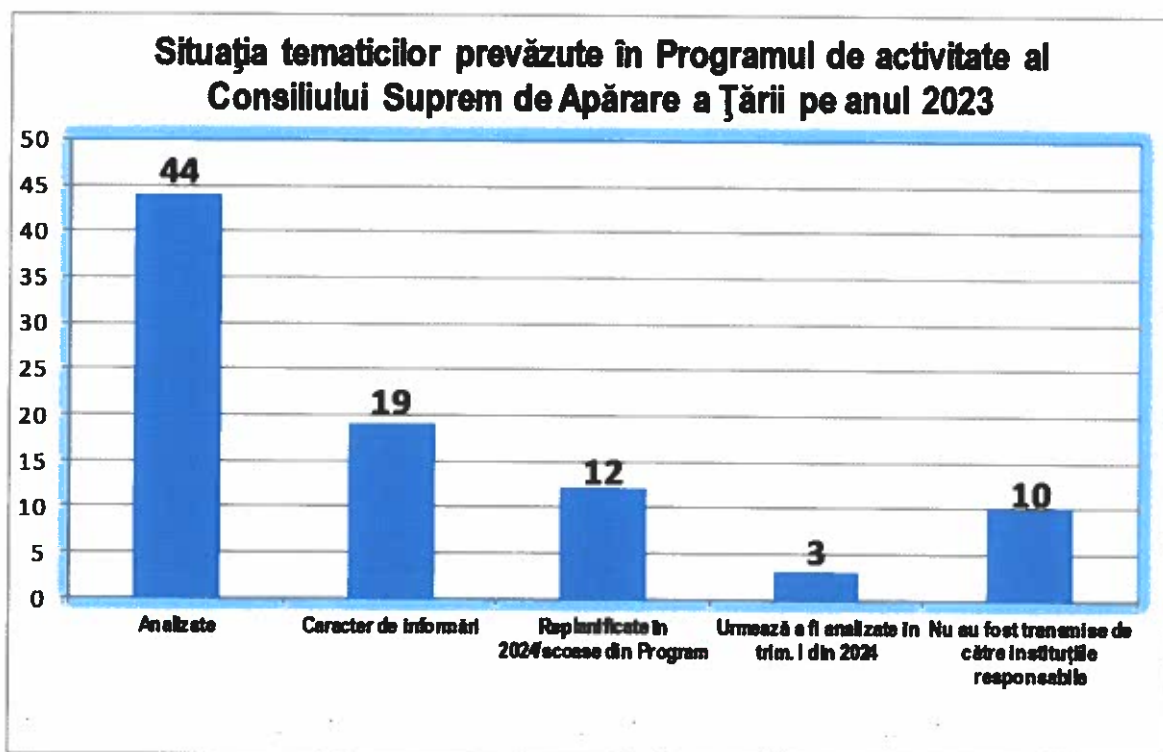
- ➔ mediul internațional de securitate: orientări de bază, parteneriate strategice și relații bilaterale;
- ➔ coordonarea activității instituțiilor cu atribuții în domeniul apărării țării și securității naționale pentru consolidarea statutului României în cadrul NATO, al Uniunii Europene și al celorlalte organizații internaționale;
- ➔ Planul de implementare a Strategiei Naționale de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024, actualizat;
- ➔ apărarea națională și apărarea colectivă;
- ➔ afacerile interne;
- ➔ coordonarea unitară a activității de informații, contrainformații și de securitate;
- ➔ prevenirea și combaterea terorismului;
- ➔ asigurarea resurselor și infrastructurii necesare apărării țării și securității naționale;
- ➔ pregătirea economiei și a rezervei de mobilizare pentru apărare;
- ➔ activitatea de avizare a proiectelor de acte normative, inițiate sau emise de către Guvern, privind domeniul securității naționale;
- ➔ securitatea cibernetică;
- ➔ protecția informațiilor clasificate naționale, NATO și UE, precum și a celor care fac obiectul acordurilor internaționale;
- ➔ numiri în funcție, înaintarea în gradul următor a unor generali și acordarea gradului de general de brigadă/similar.

Totodată, Consiliul a avut în atenție și alte domenii de activitate, în conformitate cu normele legale, precum aplicarea prevederilor Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, a prevederilor Legii Concurenței nr. 21/1996, cu implicații în domeniul securității naționale și a Legii nr. 163/2021 privind adoptarea unor măsuri referitoare la infrastructuri informatice și de comunicații de interes național și condițiile implementării rețelelor 5G.

Programul de activitate al Consiliului Suprem de Apărare a Țării pentru anul 2023 a cuprins **88 de tematici** și a fost adaptat în funcție de realitățile și prioritățile mediului național și internațional de securitate, contribuind la realizarea obiectului de activitate al Consiliului, respectiv organizarea și coordonarea unitară a activităților care privesc apărarea țării și securitatea națională. Situația se prezintă astfel:

- **44** de tematici au fost supuse analizei Consiliului, patru în ședință și 40 aprobate cu acordul individual al membrilor Consiliului;
- **19** tematici au fost supuse atenției Consiliului prin intermediul informărilor trimise membrilor acestuia;
- **12** tematici au fost replanificate sau scoase din program;
- **3** tematici vor fi analizate în primul trimestru al anului 2024;
- **10** tematici nu au fost transmise de către instituțiile responsabile.

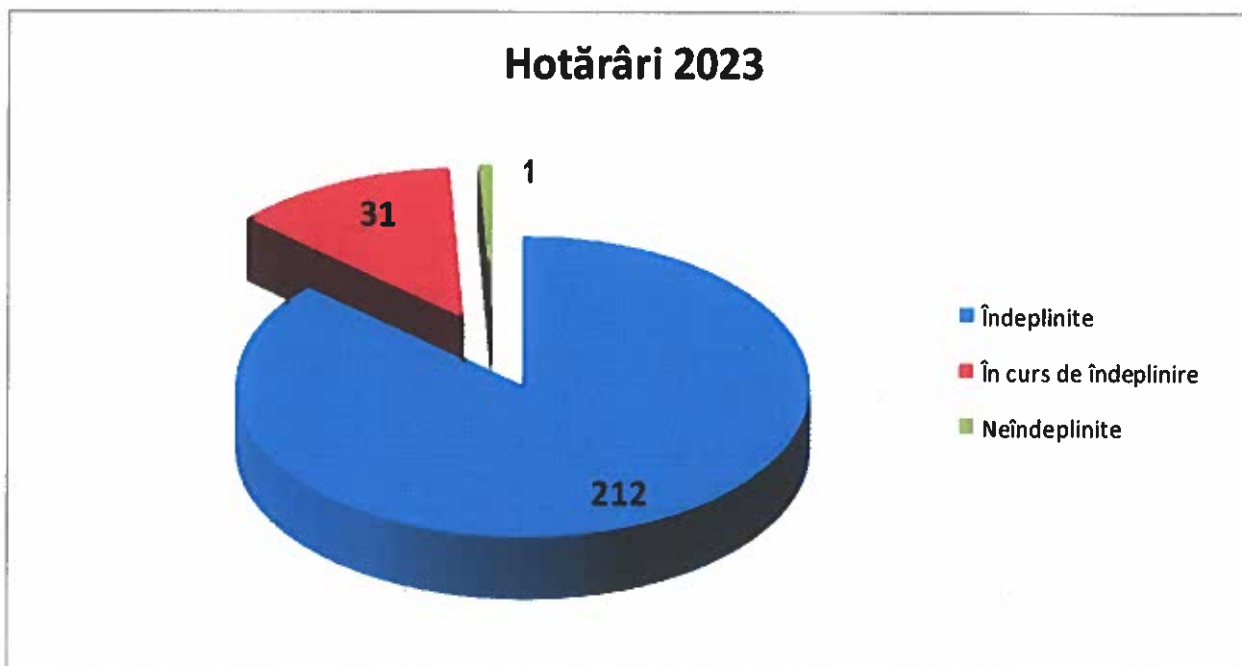
Suplimentar față de Programul de activitate pentru anul 2023, au fost analizate de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării un număr de **115** tematici noi, propuse de către instituțiile cu responsabilități în domeniul apărării țării și securității naționale.

În anul 2023, **Consiliul a emis 244 de hotărâri**, în ședințe sau cu acordul individual al membrilor (detaliile sunt prezentate în Anexă). **Acestea au fost în cea mai mare parte îndeplinite (212 de hotărâri, reprezentând 86,9%).**

Un număr de **31 de hotărâri (12,7%) se află în diferite stadii de implementare** ca urmare a planificării unor activități pe perioade mai mari de timp sau datorită procedurilor necesare semnării unor acorduri sau memorandumuri de înțelegere în domeniul cooperării militare.

De asemenea, o hotărâre (0,4%) se consideră neîndeplinită ca urmare a revocării solicitării Organizației Națiunilor Unite privind suplimentarea efectivelor de pază de către Serviciul de Protecție și Pază (Anexa nr. 2).

Situația hotărârilor adoptate, pe domenii de acțiune, este următoarea:

Nr. crt.	DOMENIUL HOTĂRĂRILOR		Îndeplinite	În curs de îndeplinire	Neîndeplinite	TOTAL
1.	Cadru organizatoric: activitatea desfășurată de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării și programul de activitate al Consiliului.		1	-	-	1
2.	Coordonarea activității instituțiilor sistemului securității naționale pentru consolidarea statutului României în cadrul Alianței Nord-Atlantice, al Uniunii Europene și al celorlalte organizații internaționale.		6	3	-	9
3.	Apărarea țării și securitatea națională	Apărarea națională și apărarea colectivă.	17	8	-	25
		Afaceri Interne.	7	3	-	10
		Agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei. Implicații pentru România.	7	-	-	7
		Comunitatea Națională de Informații. Coordinarea unitară a activității de informații, contrainformații și de securitate.	10	1	1	12
		Prevenirea și combaterea terorismului.	2	-	-	2
		Asigurarea resurselor și a infrastructurii necesare apărării țării și securității naționale.	34	4	-	38

	Pregătirea economiei și a rezervei de mobilizare pentru apărare.	5	1	-	6
4.	Activitatea de avizare a proiectelor de acte normative, inițiate sau emise de către Guvern privind domeniul securității naționale.	8	4	-	12
5.	Securitatea cibernetică.	59	6	-	65
6.	Protecția informațiilor clasificate naționale NATO și UE, precum și a celor care fac obiectul acordurilor internaționale.	1	1	-	2
7.	Numirea/eliberarea în/din funcții, înaintarea în grad și participarea la examenul pentru acordarea gradului de general de brigadă.	45	-	-	45
8.	Alte domenii de activitate.	9	-	-	9
	TOTAL	212	31	1	244

Printre hotărârile aflate în curs de îndeplinire, exemplificăm:

- Măsurile de implementare a deciziilor majore adoptate la Summit-ul NATO de la Vilnius din 2023, în completarea celor de la Madrid din 2022, cu implicații pentru România;
- Acordul între Guvernul României și Guvernul Republicii Coreea privind cooperarea în domeniul apărării;
- Memorandumul de înțelegere între Ministerul Apărării Naționale din România și Departamentul Apărării al Statelor Unite ale Americii, cu privire la ofiterii de legătură;
- Memorandumul de înțelegere între Guvernul României și Guvernul Republicii Arabe Egipt privind cooperarea militară;
- Participarea României la Programul privind securitatea spațiului aerian regional (Regional Airspace Security Programme);
- Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale;
- Consumul de droguri/alte substanțe stupefiante de către tineri/elevi - risc major la adresa siguranței individuale și naționale;
- Proiectul Ordonanței de urgență a Guvernului privind înființarea, dezvoltarea și administrarea unui Hub Financiar la nivelul Ministerului Finanțelor.

II. COORDONAREA ACTIVITĂȚII INSTITUȚIILOR SISTEMULUI NAȚIONAL DE APĂRARE PENTRU CONSOLIDAREA STATUTULUI ROMÂNIEI ÎN CADRUL ALIANȚEI NORD-ATLANTICE, AL UNIUNII EUROPENE ȘI AL CELORLALTE ORGANIZAȚII INTERNAȚIONALE

II.1. MEDIUL INTERNAȚIONAL DE SECURITATE

Regiunea Extinsă a Mării Negre

Acțiunile iresponsabile ale Federației Ruse în Ucraina au menținut în prim-plan rolul strategic al regiunii Mării Negre pentru securitatea euroatlantică. Statele europene au acționat pentru reducerea dependențelor de hidrocarburile ruse și identificarea de alternative în plan energetic, în paralel cu asigurarea condițiilor pentru susținerea Ucrainei pe mai multe dimensiuni - economic, militar, diplomatic etc.

Acțiunile din vara lui 2023 întreprinse de Kremlin, pe fondul denunțării Acordului privind tranzitul de cereale, au adus războiul în proximitatea imediată a țării noastre și a teritoriului Alianței, prin atacurile rusești cu drone asupra porturilor dunărene ucrainene. Contraofensiva ucraineană și-a atins obiectivul, parțial, doar în Marea Neagră. La finalul anului 2023, Ucraina trecuse deja în defensivă. În același timp Rusia, având sprijin masiv din Iran și Coreea de Nord, a preluat din nou inițiativa și a intrat în anul 2024 cu o parte din forțe în ofensivă.

Federația Rusă a fost principalul actor politic și militar implicat în toate dosarele de securitate din vecinătate. Provocările de natură militară au continuat să fie generate de acțiunile Moscovei pentru prezervarea și consolidarea influenței asupra statelor din acest areal și pentru proiectarea propriilor ambiții geopolitice. Riscurile determinate de continuarea conflictului dintre Rusia și Ucraina la adresa țărilor din regiune au vizat: creșterea numărului incidentelor militare, atacurile cibernetice de sorginte rusă, posibilitatea infiltrării serviciilor secrete ruse în rândul refugiaților ucraineni, exportul amenințărilor de criminalitate organizată transfrontalieră din Ucraina, posibile atentate sau acte de sabotaj împotriva transporturilor militare destinate Ucrainei ori a facilităților autohtone de producție de tehnică și echipamente.

Agresiunea militară a Federației Ruse în Ucraina a menținut ca obiectiv principal compromiterea orientării pro-occidentale a Kievului, ce putea fi realizat prin ocuparea și exercitarea controlului de facto asupra unor părți din teritoriul ucrainean care să permită exercitarea unei influențe sporite ruse în regiune.

Forțele Armate Ruse au rămas concentrate în sud-estul Ucrainei (regiunea Donbass), unde au reușit să respingă contraofensiva inițiată de Forțele Armate Ucrainene în luna iunie 2023, cu deținerea temporară a inițiativei tactice și cu câștiguri teritoriale minore, vizând distrugerea de obiective cu importanță operațională și/sau strategică.

Situația socio-economică din **Ucraina** a continuat să fie marcată de provocări majore. Dependența de sprijinul internațional a fost accentuată de reducerea continuă a forței de muncă (generată de mobilizare și emigrare), precum și de bombardamentele executate de Rusia asupra porturilor ucrainene, pentru diminuarea exporturilor Ucrainei.

Ucraina a continuat eforturile de obținere de sprijin militar, diplomatic și umanitar occidental menținându-și poziția fără compromisuri cu privire la independența, integritatea teritorială și suveranitatea proprie. În plan intern, regimul de la Kiev a rămas stabil, Președintele Volodimir Zelenski beneficiind de un nivel ridicat de încredere din partea populației și reușind să coaguleze forțele politice și societatea în vederea sprijinirii efortului de război.

Republica Moldova, în contextul regional actual, a fost un punct de inflexiune în poziționarea geostrategică și în accelerarea aderării la valorile Uniunii Europene. Obiectivul strategic de etapă al Chișinăului în relația cu Uniunea a fost atins odată cu decizia Consiliului European din luna decembrie 2023 de a deschide negocierile de aderare cu Republica Moldova și Ucraina. Cu toate acestea, ca urmare a deficiențelor structurale existente și a încercărilor constante ale Moscovei de perturbare a parcursului european al Chișinăului, procesul de reformă al Republicii Moldova va necesita o perioadă mai lungă de timp. În aceste condiții, menținerea continuității unei guvernări pro-europene, după orizontul de timp al anului 2025, este esențială pentru asigurarea ireversibilității traseului occidental al Republicii Moldova. Capacitatea instituțională redusă, precaritatea sistemului de apărare și perspectiva extinderii agresiunii militare ruse și asupra Republicii Moldova au impus menținerea unui nivel ridicat de vigilență, dar și de asistență în raport cu statul vecin. În acest proces, România a acționat pentru sprijinirea cauzei Republicii Moldova la nivel internațional și pentru coagularea sprijinului partenerilor, iar intern pentru susținerea eforturilor de reformă instituțională în domenii multiple.

Situația generală de securitate din **Balcanii de Vest** a fost relativ stabilă, influențată de factori endogeni din spectrul: politic (proteste masive în Serbia, declarații și acțiuni secesioniste în Republica Srpska, tensiuni interpartinice recurente în mai multe state din regiune), social-identitar (conflicte interetnice cu puseuri violente, în special în nordul Kosovo), securitar (acte de violență în zone cu număr mare de migranți, pe fondul persistenței fenomenului pe ruta balcanică). La acestea s-a adăugat pericolul limitat al radicalizării, în special în țări cu comunitate islamică, precum Bosnia-Herțegovina.

S-a remarcat, de asemenea, o intensificare a eforturilor unor state din regiune pentru accelerarea procesului de aderare, însă ritmul lent de îndeplinire a criteriilor afectează realizarea acestui obiectiv. Situația este exploatată de China în vederea consolidării prezenței economice, precum și de Federația Rusă care urmărește destabilizarea regiunii.

Orientul Mijlociu și Nordul Africii

Situația de securitate s-a caracterizat prin instabilitate cronică, pe fondul: conflictului Israel - Hamas, conflictelor armate din Siria și Libia, tensiunilor politice în relațiile Iranului cu Israel și dintre statele arabe și SUA, ineficiența măsurilor politico-economice adoptate de state precum Liban, Siria, Irak, Iran sau cele din nordul Africii și Sahel, precum și a proliferării amenințării teroriste în Africa.

Degradarea situației a fost potențată atât de factori interni (conflicte armate, tensiuni politice și inter-etnice, sărăcie, marginalizare a comunităților locale, extremism-terrorism, rebeliuni, lovituri de stat etc.), cât și de cei externi (conflictul ruso-ucrainean, implicarea unor actori statali și nestatali în crize interne ale unor state terțe, reducerea prezenței internaționale în formatele ONU și UE).

De asemenea, disponibilitatea redusă a Iranului pentru concesiile în negocierile pe tema reactivării Planului Comun și Cuprinzător de Acțiune și dinamica evoluțiilor la nivel global au contribuit la temporizarea eforturilor părților implicate în relansarea acestui acord. Regiunea a traversat un proces de re poziționare a actorilor statali, notabil fiind acordul de normalizare a relațiilor Arabia Saudită - Iran, mediat de China, diminuându-se posibilitatea unui conflict între cele două state și escaladarea confruntărilor prin forțe proxy.

Declanșarea operației militare israeliene „Swords of Iron” în Fâșia Gaza, ca urmare a atacurilor complexe executate de Hamas împotriva Israelului, a amplificat riscul extinderii conflictului la nivel regional.

Evoluțiile conexe conflictului Hamas-Israel au determinat mobilizarea elementelor proxy iraniene, crescând numărul de atacuri ale milițiilor šiite pro-iraniene asupra prezenței militare și a intereselor SUA, Coaliției Internaționale anti - Stat Islamic/SI și a Israelului. Atacurile grupării yemenite Al-Houthi asupra navelor comerciale în Marea Roșie și Golful Aden au perturbat traficul global de mărfuri, conducând la formarea unei coaliții multinaționale pentru asigurarea securității transportului maritim în regiune.

Situația de securitate din Sahel a continuat să se deterioreze, în special în Mali, Niger, Burkina Faso, nordul Nigeriei (zone afectate de insurgență extremistă) și în Sudan (conflict armat), cu tendințe de extindere a instabilității și în alte state din vestul Africii (Coasta de Fildeș, Benin, Togo, Ghana). Dinamica a fost favorizată de reducerea drastică a dispozitivului militar internațional în regiune (încheierea Operațiilor Barkhane, TF Takuba, MINUSMA, retragerea prezenței franceze din Burkina Faso și Niger) și de creșterea reticenței statelor africane în a permite dislocarea de misiuni internaționale în zonă. În paralel, prezența și influența Federației Ruse în regiune au fost în creștere, materializându-se prin consolidarea cooperării cu administrațiile conduse de junte militare, a propagandei anti-occidentale și prin presiuni pentru înlăturarea/marginalizarea actorilor occidentali.

În aceste condiții, prezența internațională a ONU și a UE întâmpină dificultăți în a-și reconfigura dispozitivul pe continent, anticipându-se o reducere suplimentară a acesteia.

Regiunea Sahel a rămas cea mai afectată din punct de vedere al fenomenului extremist/terorist de pe continentul african și chiar la nivel global. A crescut ritmul operațional al grupărilor afiliate organizațiilor teroriste din regiune - Statul Islamic și Al Qaeda, susținute de o amplă activitate mediatică, prin care filiale Al Qaeda africane și-au manifestat adeziunea față de Hamas.

În **Asia de Sud-Est** situația generală a rămas tensionată, pe fondul eforturilor Chinei de extindere a influenței regionale, de consolidare și de legitimizare a prezenței militare în afara granițelor. Ca actor economic major în regiune, China va angaja resurse semnificative pentru a-și promova viziunea și interesele privind Taiwan-ul și teritoriile disputate din Marea Chinei de Sud, Marea Chinei de Est și de la granița cu India. A fost consolidată alinierea strategică a Chinei și Rusiei în special în domeniul apărării, prin exerciții militare întrunite, patrulări comune, sprijin militar non-letal și consultări politico-militare.

Amenințarea teroristă (îndeosebi islamistă) la adresa Occidentului a fost corelată cu evoluțiile din zonele de conflict (state afectate de acest fenomen și de instabilitate cronică). Conflictul Israel-Hamas a produs reverberații masive la nivel internațional, cu susținere pentru ambele taberele. Statul Islamic și Al-Qaida au intensificat propaganda de instigare la atacuri teroriste în spațiul european și împotriva intereselor occidentale, precum și împotriva obiectivelor evreiești.

În **România**, amenințarea teroristă s-a menținut scăzută, cu un nivel de alertă similar anilor precedenți (Albastru-Precaut), escaladarea conflictului din Israel neinfluențând riscurile pe profil antiterorist. Nu au fost identificate cazuri de pregătire, planificare, favorizare, comitere, conducere, coordonare sau control ale unor atentate teroriste.

Radicalizarea islamistă a reprezentat preocuparea principală în domeniul antiterorism, atât la nivel european, cât și național (există doar cazuri izolate, menținute la nivel discursiv și cauzate de contactul cu ideologia islamistă, preponderent online, pe rețele de socializare). Propaganda jihadistă s-a menținut la nivel scăzut prin accesarea individuală a resurselor din mediul virtual, principala modalitate de răspândire a ideologiei teroriste și radical-islamiste fiind redistribuirea sau postarea de mesaje și link-uri virtuale fără implicații acționale.

Migrația ilegală la nivel european a rămas dificilă de controlat înregistrând în 2023 cel mai înalt nivel al trecerilor ilegale peste frontieră la granițele externe ale UE din 2016 până în prezent. În acest context mai multe state membre a Uniunii Europene au adoptat măsuri sporite de supraveghere și control al frontierelor.

Ruta central-mediteraneeană a surclasat ruta Balcanilor de Vest în ce privește numărul de treceri ilegale a frontierelor, cu implicații asupra presiunii migratorii de la granițele României, care a continuat să fie accesată de migranți ilegali ca teritoriu de tranzit către Occident, însă cu un flux redus comparativ cu celelalte state din regiune. Pe sensul de intrare, tentativele de trecere ilegală au scăzut semnificativ, ca efect direct al evoluțiilor adiacente rutei Balcanilor de Vest și a măsurilor adoptate de autoritățile române pentru securizarea frontierei.

În concluzie, din perspectiva provocărilor de securitate transnaționale, atacurile sub diverse forme - spionaj, sabotaj, hibrid (ex. dezinformare și propagandă) - și amenințările asimetrice precum extremismul/terorismul, criminalitatea organizată, traficul de droguri, migrația ilegală și atacurile cibernetice s-au menținut ca factori de instabilitate.

II.1.1. Organizația Națiunilor Unite (ONU)

Promovarea intereselor naționale în formate multilaterale, precum Organizația Națiunilor Unite, a constituit și în anul 2023 o linie de efort principală, ca parte a acțiunii mai largi de consolidare a ordinii internaționale bazate pe reguli.

Astfel, s-a acționat în permanență pentru coordonarea activităților instituțiilor sistemului securității naționale responsabile cu implementarea și dezvoltarea cadrului juridic intern și internațional destinat prevenirii și contracarării transferurilor ilegale de armament, produse și tehnologii cu dublă utilizare destinate unor actori statali sau non-statali supuși sancțiunilor internaționale sau proliferanți.

În relația cu ONU, România, potrivit intereselor naționale de securitate, prin Consiliul Suprem de Apărare a Țării, a avut în vedere:

- consolidarea profilului de țară la nivelul organizației, prin participarea activă la eforturile ONU de stabilizare și reconstrucție, precum și la proiectele și inițiativele dezvoltate la nivelul organizației referitoare la planificarea întrebunțării forțelor pentru misiunile și operațiile de menținere a păcii;

- continuarea participării la misiuni de menținere a păcii derulate sub egida ONU, astfel:

- la Misiunile de stabilizare în Republica Democrată Congo (MONUSCO) și în Sudanul de Sud (UNMISS);

- la Misiunea multidimensională integrată de stabilizare din Mali (MINUSMA);

- la Misiunea de administrare interimară în Kosovo (UNMIK) și la Misiunea de observare în zona de frontieră India-Pakistan (UNMOGIP);

- asigurarea premiselor participării la Misiunea Multidimensională Integrată de Stabilizare a ONU în Republica Centrafricană (MINUSCA), începând cu anul 2024, în cadrul detașamentului portughez;

- aprobarea menținerii unui nivel de pregătire de către structurile naționale alocate în cadrul Sistemului ONU de gestionare a capacităților pentru operații de menținere a păcii - forțele și mijloacele destinate Peacekeeping Capabilities Readiness System (UNPCRS);

- intensificarea eforturilor pentru implementarea, pe plan național în domeniul instruirii forțelor, a prevederilor rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU nr. 1325/2000 – Femeile, pacea și securitatea, sub coordonarea Ministerului Apărării Naționale. În anul 2023, România a exercitat, în parteneriat cu SUA, copreședinția Rețelei Globale a Punctelor focale în acest domeniu, ca proiect politic de interes național;

■ continuarea demersurilor pentru implementarea națională a prevederilor rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU nr. 2272/2016 – Combaterea abuzurilor și exploatării sexuale, nr. 1265/1999 și nr. 1296/2000 – Protecția civililor și a copiilor în conflictele armate.

II.1.2. Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO)

Prioritățile de acțiune ale României s-au bazat pe menținerea și sporirea atenției Alianței în raport cu amenințările de securitate generate de acțiunile agresive ale Rusiei. Au fost, de asemenea, continuate demersurile de asigurare a unei posturi aliate consolidate de descurajare și apărare pe flancul estic, de o manieră coerentă și unitară, prin susținerea implementării depline a procesului de adaptare a Alianței, în special a acelor inițiative care vizează în mod direct țara noastră.

România a continuat să se implice activ în dezbaterile conceptuale și procesele decizionale la nivelul NATO. Și-a asumat poziția de Ambasadă Punct de Contact NATO (CPE) în Iordania și Georgia, a promovat activ politica NATO a ușilor deschise, inclusiv prin ratificarea, printre primii aliați, a Protocolului de aderare a Finlandei la NATO și prin susținerea alăturării cât mai rapide a Suediei la structurile euroatlantice. România a continuat susținerea pe linia apropierei partenerilor de structurile euroatlantice, dar și consolidarea dialogului politic al acestora cu NATO (la Summit-ul de la Vilnius a fost lansat Consiliul NATO-Ucraina/NUC).

În anul 2023, în relația cu Alianța Nord-Atlantică eforturile principale depuse au fost orientate pentru coordonarea demersurilor autorităților române pentru consolidarea statutului României în cadrul NATO, pentru continuarea dialogului cu partenerii externi, într-un mod pragmatic vizând promovarea și protejarea intereselor și obiectivelor României.

Războiul declanșat de Rusia în Ucraina a determinat continuarea eforturilor NATO de gestionare a situației, implicațiilor și consecințelor în vederea evitării extinderii conflictului în spațiul aliat și a asigurării securității regionale și a întregului teritoriu al Alianței, în ansamblul său. România a fost în prima linie a eforturilor aliate în vederea conturării și facilitării deciziilor și măsurilor necesare consolidării prezenței avansate pe Flancul Estic al NATO și implicit la Marea Neagră, subsumate obiectivului primordial de asigurare a securității și apărării și a descurajării oricărei acțiuni care ar putea conduce la escaladarea și extinderea conflictului pe teritoriul aliat, în paralel cu participarea la eforturile și formulele de sprijin pentru dezvoltarea și asigurarea capacității de apărare a celor mai vulnerabili parteneri regionali la acțiunile agresive și hibride ale Rusiei (Ucraina, Republica Moldova, Georgia).

În conformitate cu art. 15 alin. (1) din Legea nr. 203/2015 privind planificarea apărării, cu modificările și completările ulterioare, la data de 01.02.2023, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a aprobat principalele concluzii și propuneri rezultate în urma încheierii etapei a cincea din cadrul procesului NATO de planificare a apărării (NDPP), de analiză a planurilor și capacităților pentru apărare.

Evaluarea autorităților NATO a reflectat includerea, în documentele de planificare națională, a angajamentelor asumate de către România prin pachetul de ținte de capabilități 2021 (TC21), aprobat de către miniștrii aliați ai apărării în iunie 2021 ca parte a etapei a treia a NDPP, precum și a stadiului implementării acestora, cu aprecierea distinctă a susținerii, de către România, a angajamentului aliat privind partajarea echitabilă a responsabilităților (Defence Investment Pledge).

Demersurile Ministerului Apărării Naționale privind progresele înregistrate în domeniul apărării, în special privind derularea programelor de înzestrare și demersurile de creștere a gradului de încadrare și retenție a personalului, vor face obiectul unei raportări distincte, incluse pe agenda Consiliului Suprem de Apărare a Țării în primul trimestru al anului 2024.

În acest sens, prin eforturi concertate, sub coordonarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, a continuat implementarea măsurilor subsumate consolidării posturii NATO de descurajare și apărare, inclusiv de vigilență sporită în regiunea Mării Negre, fapt care a determinat consolidarea Prezenței Avansate în sprijinul securității regionale, conform deciziilor adoptate de șefii de stat și de guvern cu ocazia Summit-ului NATO de la Madrid (2022) și de la Vilnius (2023). Astfel, la Vilnius care, prin prisma rezultatelor, a fost un succes pentru România, a fost trasată o traiectorie clară pentru accelerarea consolidării posturii de descurajare și apărare și adaptării militare, fiind agreeate măsuri inclusiv în ceea ce privește Prezența Avansată în vederea contracarării posibilelor agresiuni.

În aceste condiții, au fost aprobate Planurile regionale de apărare, ca principal instrument de organizare a forțelor și cerințelor militare specifice, și a fost reafirmată decizia de la Madrid de întărire a Grupurilor de luptă de pe Flancul Estic, la nivel de brigadă, precum și de prepoziționare de echipamente care să permită o reîntărire rapidă cu forțe, inclusiv desfășurarea de exerciții pentru demonstrarea acestei capacități. De asemenea, a fost agreeată și îmbunătățirea nivelului de reacție, pregătire și interoperabilitate a apărării integrate aeriene și împotriva rachetelor balistice a NATO, în principal printr-o prezență rotațională a sistemelor de apărare aeriană pe Flancul Estic. Nu în ultimul rând, pentru susținerea unei posturi credibile, a fost agreeată creșterea investițiilor în apărare, iar în ce privește susținerea logistică a Ariei de Responsabilitate a SACEUR (Enablement), s-a decis continuarea eforturilor de asigurare cu combustibil a forțelor aliate din Europa.

În acest sens, la nivel național s-au depus toate eforturile pentru:

- intensificarea exercițiilor de apărare colectivă, consolidarea capacității de reacție și asigurarea resurselor necesare pentru operaționalizarea planurilor regionale de apărare;
- revizuirea planurilor naționale de apărare pentru alinierea cu planuri dezvoltate la nivel aliat în contextul deciziilor aliate de implementare a noului Concept de descurajare și apărare în spațiul euroatlantic - Deterrence and Defense of the Euro-Atlantic Area;
- contribuția la noul model de forțe (Nato Force Model - NFM) pentru executarea planurilor NATO;
- continuarea participării cu forțe și capabilități la consolidarea flancului estic aliat (misiuni de poliție aeriană întărită și de prezență înaintată);

- continuarea participării la toate misiunile și operațiile NATO – Kosovo Force (KFOR), Misiunea NATO din Irak (NMI) și operația Sea Guardian din Marea Mediterană (OSG). Din cauza instabilității din regiunea Balcanilor de Vest, la solicitarea autorităților NATO, a fost dislocată suplimentar o structură națională de nivel companie de infanterie, aflată în așteptare pe teritoriul național ca rezervă strategică a SACEUR pentru acest teatru de operații;

- creșterea sprijinului partenerilor aliați, în special prin intermediul pachetelor pentru Consolidarea Capacității de Apărare (Defence Capacity Building), prin contribuții financiare și cu experți pentru Republica Moldova, Georgia și Ucraina.

În același context de securitate, s-a decis consolidarea Grupului de luptă NATO din cadrul Forțelor Terestre Înaintate (Forward Land Forces Battle Group), coordonat de Franța, și operaționalizarea Grupului de Luptă care are în componere forțe aparținând Țărilor de Jos (prima jumătate a anului 2023), Belgiei și a Marelui Ducat al Luxemburgului, proces care a continuat gradual, în trei etape distincte și a implicat o creștere a efectivelor și tehnicii în raport cu dezvoltarea infrastructurii necesare în Centrul Național Întrunit de la Cincu. În anul 2023, au fost anunțate și contribuții ale Spaniei și ale Sloveniei la acest Grup de Luptă.

În vederea consolidării securității în regiunea Mării Negre, au fost demarate proiecte cu aliații riverani: constituirea Comandamentului Regional de Componentă de Operații Speciale (Regional Special Operations Component Command - R-SOCC), împreună cu Bulgaria, cu posibilitatea participării altor aliați, constituirea unei Grupări Operative pentru contracararea amenințării minelor navale în Marea Neagră (Mine Counter Measures - MCM Black Sea) împreună cu Turcia și Bulgaria, cu posibilitatea participării și altor state aliate.

În marja reuniunii miniștrilor apărării NATO de la Bruxelles (11-12 octombrie 2023), a fost semnată o scrisoare de intenție între România, Grecia și Bulgaria, în vederea extinderii Rețelei de conducte NATO de combustibili spre Aripa de Est a Alianței.

Totodată, urmare a cooperării/coordonării inter-instituționale, a continuat implementarea orientărilor strategice prevăzute în Conceptul Strategic NATO – 2022, în linie cu interesele României, respectiv susținerea importanței apărării colective în cadrul eforturilor aliate, consolidarea relației transatlantice, participarea susținută la procesul de adaptare pe termen lung a posturii NATO de descurajare și apărare, promovarea rolului strategic al regiunii Mării Negre pentru securitatea Alianței și consolidarea cooperării și sprijinului pentru partenerii vulnerabili din regiunea Mării Negre și din Balcanii de Vest.

Pe fondul incidentelor cu drone de pe teritoriul României și al evaluărilor conform cărora Rusia va continua să acționeze asertiv și având în vedere solicitarea de sprijin adresată aliaților, autoritățile militare NATO au instituit un pachet de măsuri pentru creșterea vigilenței și contracararea amenințărilor cu drone din România.

De asemenea, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a aprobat Raportul consolidat privind participarea României la exercițiul NATO de management al crizelor „CMX-23”, în care au fost prezentate principalele concluzii privind îndeplinirea obiectivelor exercițiului și propunerile pentru consolidarea sistemului național integrat de management al situațiilor de criză.

Concluzia rezultată în urma derulării exercițiului a fost că acesta și-a atins obiectivul de testare și exersare a procesului strategic decizional, prin activarea Centrului național militar de comandă și prin simularea convocării și luării deciziilor în cadrul Consiliului Suprem de Apărare a Țării.

Raportul consolidat a inclus și propuneri concrete de creștere a capacității naționale de răspuns la criză, fiind identificată nevoia urgentării aprobării planurilor pentru cele șapte cerințe ale rezilienței naționale, precum și necesitatea elaborării unui act normativ de reglementare a implementării naționale a măsurilor de răspuns la criză declarate la nivel aliat. Acest ultim aspect va fi soluționat prin elaborarea anexei specifice la Planul Permanent de Apărare a Țării ce va fi supus aprobării Consiliului Suprem de Apărare a Țării, la sfârșitul anului 2024.

II.1.3. Uniunea Europeană (UE)

La nivelul Uniunii Europene, cooperarea derulată sub egida Politicii de Securitate și Apărare Comună (PSAC) a cunoscut evoluții semnificative, amplificate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, precum și de schimbările geopolitice majore. Astfel, cooperarea a reprezentat unul dintre dosarele principale, securitatea și apărarea regăsindu-se în mod constant pe agenda Consiliului Uniunii și a Consiliului European. În acest context, hotărârile Consiliului Suprem de Apărare a Țării adoptate în decursul anului 2023 au vizat asigurarea unei contribuții substanțiale, care să adauge valoare eforturilor de dezvoltare globală a profilului Uniunii și la consolidarea profilului strategic al României.

România a continuat să fie parte la procesul de implementare a Busolei Strategice, susținând în mod constant necesitatea respectării calendarului agreat cu privire la îndeplinirea obiectivelor stabilite în cadrul acestui document, pe toate cele patru paliere: creșterea capacității de acțiune a Uniunii, creșterea rezilienței, creșterea investițiilor în domeniul apărării și creșterea cooperării cu statele partenere, în vederea dezvoltării capacității de dislocare rapidă a Uniunii Europene (EU Rapid Deployment Capacity - care va permite dislocarea unei forțe modulare, robuste și scalabile, de până la 5000 de militari din forțele terestre, aeriene și maritime). În anul 2023, Spania a organizat primul exercițiu cu trageri de luptă la care România a participat cu 2 elicoptere de transport și o grupare Explosive Ordnance Disposal (EOD).

Pe palierul operațional, s-a urmărit menținerea unei participări relevante a țării noastre la toate operațiile și misiunile militare derulate sub egida PSAC, în concordanță cu interesele strategice naționale. Astfel, contribuția cea mai semnificativă a României s-a concretizat în cadrul Operației EUFOR Althea, unde s-a participat cu aproximativ 400 de militari în teatru, iar din luna mai 2023 deținem și funcția de șef de stat major al misiunii.

Totodată, în țara noastră a fost continuată participarea la Operația EUNAVFOR MED Irini din Marea Mediterană (inclusiv cu o fregată în perioada mai – iunie 2023), precum și la Operația ATALANTA din Bazinul Somalez și Golful Aden.

Pe lângă contribuția la EUMAM Ucraina, România a participat la misiunile militare de instruire ale UE din Republica Centrafricană (EUTM RCA, unde din octombrie 2023 deține și comanda forței misiunii), Mozambic (EUTM Mozambic), Mali (EUTM Mali) și Somalia (EUTM Somalia).

În anul 2023, statele membre UE și aliații și-au intensificat activitatea și cooperarea, demonstrându-și unitatea deplină și hotărârea comună de a condamna războiul de agresiune al Rusiei și de a sprijini Ucraina să se apere și să își protejeze populația. Cea de-a treia Declarație comună privind cooperarea UE – NATO a fost semnată la 10 ianuarie 2023 și a vizat consolidarea cooperării în ariile existente, precum și extinderea în următoarele domenii: competitivitate geostrategică, reziliența, protecția infrastructurilor critice, tehnologii emergente, spațiul, implicațiile schimbărilor climatice asupra securității și gestionarea informațiilor străine.

Pe dimensiunea cooperării UE - NATO activitățile au avut în vedere promovarea și consolidarea cooperării, subiecte de interes major pentru România.

Pe palierul capacităților militare, principala linie de efort la nivelul UE a continuat să fie reprezentată de implementarea inițiativei Cooperarea Structurată Permanentă (PESCO), ca motor al integrării eforturilor statelor membre pe palierul PSAC, rezultatele obținute confirmând viabilitatea mecanismului și susținerea de care se bucură la nivel politico-militar. În luna septembrie 2023, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a aprobat Raportul privind stadiul îndeplinirii angajamentelor asumate de România în cadrul inițiativei PESCO.

În acest cadru, România a participat la 23 dintre cele 68 de proiecte derulate, dintre care două coordonate de țara noastră: Rețeaua de centre de scafandri a UE și Poligonul de instruire pentru apărare chimică, biologică, radiologică și nucleară. Operaționalizarea acestor două proiecte a fost o prioritate, în acest sens fiind asigurate resursele necesare pentru finalizarea unor lucrări complexe de infrastructură și achiziția de echipamente moderne.

În vederea îndeplinirii angajamentelor PESCO asumate la nivel politico-militar, au fost continuate eforturile de integrare a inițiativelor și instrumentelor UE în cadrul procesului național de planificare a apărării, precum și reflectarea acestora în documentele de nivel strategic. În urma evaluării aferente anului 2023, a fost remarcat parcursul bun al României în îndeplinirea angajamentelor și a obiectivelor PESCO, fiind recomandată îmbunătățirea utilizării abordării colaborative în ceea ce privește cercetarea-dezvoltarea, achiziția și întreținerea în comun a capacităților de apărare. Suplimentar aspectelor cantitative, evoluția inițiativei PESCO a relevat adaptarea proiectelor de cooperare pe parcursul etapelor de implementare, în sensul asigurării unei conexiuni mai strânse cu dimensiunea industrială și de cercetare-dezvoltare, care să stimuleze valorificarea economică a acestora.

O altă inițiativă prioritară pentru România a fost mobilitatea militară, fiind unul dintre domeniile de acțiune de interes maxim și de vizibilitate politică, asumat ca prioritate atât la nivelul NATO, cât și al Uniunii Europene.

Astfel, pe parcursul anului 2023, la nivel național au continuat eforturile de îmbunătățire a mobilității militare, cu precădere implementarea proiectelor de infrastructură cu dublă utilizare, ce au fost desemnate pentru finanțare prin Mecanismul de Interconectare a Europei (Connecting Europe Facility).

În prezent, România este conectată și contribuie activ în cadrul PSAC, la nivel strategic și în domeniul operațional, precum și a inițiativelor de dezvoltare de capacități de apărare.

România este un susținător ferm al eforturilor Agenției Europene de Apărare, țara noastră pledând pentru consolidarea rolului acesteia ca agenție interguvernamentală centrală în sprijinirea eforturilor statelor membre pe linia dezvoltării capacităților de apărare. În prezent, România participă la 22 de proiecte colaborative derulate sub egida Agenției.

Pe parcursul anului 2023, au continuat eforturile de conectare a entităților din România la proiecte de dezvoltare a capacităților militare care beneficiază de finanțare externă. Fondul European de Apărare (EDF) a reprezentat principalul instrument al Comisiei Europene de sprijinire a palierului apărării în dezvoltarea de capacități, prin care se încurajează investițiile statelor membre în efortul comun pe linia cercetării-dezvoltării tehnologiilor și echipamentelor pentru apărare. În perioada august-noiembrie 2023, au fost analizate un număr de 30 de proiecte (12 proiecte de dezvoltare, dintre care unul coordonat de o entitate din România și 18 de cercetare) depuse de consorții industriale stabilite în România.

În anul 2023, România a transpus în legislația națională Regulamentul (UE) 2021/697 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a Fondului european de apărare, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 178/2022 privind sprijinirea entităților juridice stabilite în România, în vederea participării la proiecte de colaborare susținute financiar prin intermediul Fondului European de Apărare.

De asemenea, țara noastră a participat la redactarea propunerii de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Actului privind consolidarea industriei europene de apărare prin achiziții publice în comun (EDIRPA), care are drept scop crearea unui cadru comun de achiziții publice în domeniul apărării pe termen scurt, care să abordeze cele mai urgente și critice lacune ale UE în materie de capacități de apărare și să stimuleze statele membre ale UE să achiziționeze în comun produse de apărare.

România a participat la elaborarea propunerilor privind Regulamentul (UE) 2023/1525 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iulie 2023 privind sprijinirea producției de muniții oferind agenților economici naționali consultanță în aplicarea pe liniile de finanțare puse la dispoziție prin intermediul acestui program.

Nu în ultimul rând, prioritatea eforturilor naționale în vederea integrării depline a țării noastre în Uniunea Europeană au vizat și îndeplinirea angajamentelor asumate de România pentru aderarea la spațiul Schengen.

Astfel, la nivel instituțional au fost implementate în cooperare cu structurile naționale competente de aplicare a legii, măsuri de ordin legislativ, tehnic și operațional pentru modernizarea unor aplicații specifice (SIRENE) și a Sistemului de Informații Schengen, iar în plan programatic și conceptual, a fost elaborat proiectul „Concepției de acțiune al Ministerului Afacerilor Interne în contextul aderării României la spațiul Schengen”, precum și unele acte normative specifice.

Toate aceste acțiuni întreprinse la nivel interinstituțional, diplomatic și politic, cu impact în consolidarea arhitecturii de protecție a spațiului fără controale la frontierele interne au determinat aderarea țării noastre la spațiul Schengen, cu frontierele maritime și aeriene, începând din luna martie 2024.

II.1.4. Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa - OSCE

În anul 2023, desfășurarea masivă de forțe și echipamente și invazia Ucrainei de către Federația Rusă, alături de alte acțiuni hibride, au accentuat dinamica imprevizibilă a mediului internațional, în care riscurile și amenințările s-au amplificat și s-au diversificat. Au fost consemnate cele mai ample provocări de la sfârșitul Războiului Rece pentru arhitectura globală de neproliferare a armamentului strategic, în condițiile în care războiul de agresiune al Federației Ruse împotriva Ucrainei a continuat să se desfășoare sub spectrul unei retorici agresive și iresponsabile, cu narative frecvente privind utilizarea armelor de distrugere în masă.

În acest sens, au fost reținute și unele elemente cum ar fi: mutarea unor vectori de întrebuințare a armelor nucleare în Belarus (mutare interzisă prin fostul Tratat al Forțelor Intermediare Neconvenționale - INF), exerciții nucleare desfășurate în afara ciclului notificat obișnuit, reevaluarea aspectelor nucleare ale doctrinei militare, aspecte care au creat precedente ce pot fi invocate și utilizate de alte state contestatoare ale actualei ordini internaționale bazate pe reguli.

În luna februarie 2023, președintele Federației Ruse a anunțat suspendarea participării țării sale la Tratatul New Start, ultimul tratat cu relevanță în plan nuclear între SUA și Federația Rusă. Se remarcă, de asemenea, modificarea, în luna septembrie 2023, a doctrinei nucleare a Coreei de Nord, care și-a asumat dreptul de a lansa atacuri nucleare în cazul unei amenințări din partea altei entități (statală sau nestatală). Modificarea doctrinară subliniază *statusul* apreciat ca ireversibil al Coreei de Nord de putere nucleară ce nu este parte la nici un tratat, convenție sau înțelegere relevantă domeniului nuclear, instrumente prin intermediul cărora s-ar putea oferi garanții de securitate, transparență și încredere și care devin critice într-un domeniu atât de sensibil.

Adițional, în luna octombrie 2023 a expirat rezoluția Consiliului ONU nr. 2231 din 2015, care restricționa Republica Islamică Iran cu privire la posibilitatea achiziționării sau exportului unor tipuri de rachete, drone și tehnologii asociate acestora, fără aprobarea Consiliului de Securitate al ONU, și andosa Înțelegerea Nucleară cu Iranul sau *Planul Comun și Cuprinzător de Acțiune* din 2015 (JCPOA).

După retragerea SUA din JCPOA, această Rezoluție era singurul document valabil la nivel internațional pentru a ține sub un relativ control activitățile Iranului în domeniul nuclear.

Activitatea României la nivelul OSCE a vizat promovarea intereselor naționale prin asigurarea respectării angajamentelor asumate, precum și coordonarea cu statele „like-minded” în vederea uniformizării practicilor aferente domeniului controlului armamentelor și verificării față de Federația Rusă și Republica Belarus, fiind demarate activități de analiză privind modalitatea de implementare a documentelor din arhitectura europeană de securitate.

În condițiile retragerii Federației Ruse din Tratatul cu privire la Forțele Armate Convenționale din Europa (TCFE), Actul Final al negocierilor referitoare la Limitările Numerice privind Personalul militar – Acordul de Flanc (Viena, 1996), și din Acordul privind nivelurile maxime ale armamentelor și echipamentelor convenționale din Republica Populară Bulgaria, România, Republica Ungară, URSS și Cehoslovacia (semnat la Budapesta, la 03.11.1990), România a suspendat aplicarea documentelor internaționale menționate, efectele juridice ale notificărilor transmise către depozitari producându-se începând cu luna decembrie 2023.

Noile evoluții înregistrate pe plan internațional în domeniul păcii și securității internaționale au presupus o evaluare de substanță a rolului pe care îl poate juca România, ca stat membru OSCE în acest domeniu.

Concomitent, structurile de specialitate au continuat cooperarea partenerială cu structuri omoloage în vederea prevenirii, identificării și contracarării amenințărilor la adresa securității naționale în domeniul militar, cât și pentru acumularea de expertiză pe zonele de interes, concretizată prin numeroase întâlniri de lucru la nivel de experți. Aceste demersuri au contribuit la creșterea predictibilității activităților întreprinse de entități ostile în țara noastră, precum și la o îmbunătățire a nivelului de pregătire în domeniile de activitate specifice.

Totodată, în cadrul efortului aliat de răspuns la dinamica situației de securitate regională, relaționarea cu reprezentanții structurilor similare partenere prezenți pe teritoriul național a presupus punerea la dispoziția acestora a unor evaluări de securitate și efectuarea în mod oportun a schimbului de informații, în scopul asigurării protecției personalului, obiectivelor și activităților desfășurate pe teritoriul național pe parcursul anului 2023.

II.2. PARTENERIATE STRATEGICE ȘI RELAȚII BILATERALE ALE ROMÂNIEI

Într-un context de securitate instabil și provocator, aprofundarea mecanismelor bilaterale permanente de consultare și cooperare, respectiv de coordonare și armonizare a abordărilor și punctelor de vedere la nivel politico-militar s-a dovedit extrem de utilă, pentru adoptarea unor poziții comune pe subiectele, politicile și proiectele de interes pentru securitatea europeană și regională.

În contextul schimbărilor din mediul de securitate, în special din vecinătatea imediată a României, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a urmărit convergența abordărilor de securitate în cadrul consultărilor politico-militare cu partenerii strategici, în vederea consolidării securității în regiunea extinsă a Mării Negre, urmărindu-se:

- intensificarea contactelor la nivel înalt cu statele NATO și UE cu o atenție deosebită acordată partenerilor strategici, în special SUA, Franța, Polonia, Germania, Turcia și celorlalți aliați cu contribuții marcante la postura aliată în România și la Marea Neagră;

- intensificarea contactelor la nivel înalt cu statele partenere, prioritari fiind partenerii din spațiile de interes strategic pentru România (Vecinătatea Estică - Republica Moldova, Ucraina, Georgia; Orientul Mijlociu – Israel, Iordania; Balcanii de Vest);

- valorificarea instrumentelor de cooperare, prin maximizarea dialogului și coordonării la nivel strategic, respectiv definirii și implementării proiectelor concrete de cooperare.

II.2.1. Parteneriatul strategic cu Statele Unite ale Americii

În cursul anului 2023 a continuat dezvoltarea și aprofundarea Parteneriatului Strategic cu SUA. Contactele politico-diplomatice au substanțiat buna colaborare bilaterală în domeniul securității, energiei și al procesului de includere a României în programul Visa Waiver.

Adoptarea primei Strategii a SUA pentru securitatea Mării Negre, cu o contribuție substanțială a României, a reliefat potențialul dimensiunii regionale a acestui parteneriat și succesul țării noastre în creșterea importanței Mării Negre pe agenda strategică a SUA. România și SUA au continuat să se coordoneze cu aliații și partenerii, atât în sprijinul Ucrainei și al Republicii Moldova, cât și al securității, rezilienței și conectivității în această regiune.

Solidaritatea exprimată de SUA cu România privind implicațiile asupra României ale atacurilor ruse asupra porturilor fluviale ucrainene, s-a concretizat inclusiv prin consolidarea prezenței militare americane în țara noastră, prin desfășurarea unui detașament al Forțelor Aeriene SUA din Europa (USAFE) și a patru aeronave F-16 Fighting Falcon (22 septembrie 2023), pentru executarea de misiuni de Poliție Aeriană Întărită și misiuni de antrenament în comun cu militari și aeronave F-16 din cadrul Forțelor Aeriene Române.

De asemenea, odată cu semnarea, în marja Summit-ului NATO de la Vilnius, a Declarației comune pentru înființarea Coaliției Internaționale F-16, alături de un număr semnificativ de state, a fost evidențiată puterea de sprijin prin furnizarea unei platforme propice pentru calibrarea eforturilor României cu cele ale Aliaților și partenerilor regionali.

Cu sprijinul SUA și al Țărilor de Jos, a fost înființat, la data de 13 noiembrie 2023, Centrul european de instruire F-16 în România – un hub regional deosebit de important pentru instruirea piloților Forțelor Aeriene Române, ai forțelor aliate și partenerilor, inclusiv Ucraina. Facilitatea reprezintă un model de succes în ceea ce privește cooperarea între Aliați, unică la nivelul spațiului euroatlantic, având un rol important în consolidarea capacităților de apărare ale României și ale Aliaților și Partenerilor NATO, în timp ce contribuie la stabilitatea regională.

În acord cu interesele comune ale României și SUA, stabilite în cadrul Foii de parcurs în domeniul apărării România-SUA pentru perioada 2020-2030, s-a continuat procesul de implementare a liniilor de efort din document și s-a evaluat progresul de etapă în cadrul reuniunii Grupului de lucru la nivel înalt, din luna septembrie 2023.

Totodată, s-a remarcat trendul ascendent al cooperării în domeniul apărării și al discuțiilor la nivel politico-militar, cu accent pe situația de securitate din regiunea Mării Negre, în cadrul Grupului de Contact pentru Ucraina, relevante fiind aprobările autorităților române privind instruirea militarilor ucraineni și/sau a participării României la diverse programe de sprijin/Coalitii pentru capabilități, derulate în comun cu SUA.

În planul asigurării infrastructurii militare necesare facilitării desfășurării activităților forțelor SUA în România, a continuat coordonarea cu partenerul american în vederea convenirii planurilor subsecvente și s-au asigurat resursele necesare în vederea modernizării infrastructurilor bazelor militare, în special pentru Bazele Aeriene de la Mihail Kogălniceanu și Câmpia Turzii și facilitățile de instruire de la Babadag și Cincu, în scopul adaptării acestora la noile misiuni și capabilități aliate.

Coordonarea a vizat și investițiile realizate sub egida European Deterrence Initiative, cu un impact semnificativ în modernizarea infrastructurii Armatei României, în completarea investițiilor naționale și a celor prin programul NATO de Securitate și Investiții.

În luna martie 2023 a avut loc a opta sesiune a Dialogului Strategic România-SUA, cu acest prilej părțile adoptând o Declarație Comună, prin care confirmă viziunea României și a SUA privind importanța strategică a Mării Negre și angajamentul comun de continuare a sprijinului pentru Republica Moldova și Ucraina, precum și unitatea de vederi privind importanța unității transatlantice în prevenirea oricărei viitoare agresiuni.

Legea autorizării bugetului apărării al SUA pentru anul fiscal 2024, adoptată în decembrie 2023, a marcat consolidarea tematicii Mării Negre pe agenda strategică americană.

II.2.2. Parteneriatul strategic cu Franța

Parteneriatul Strategic dintre România și Republica Franceză a continuat pe fondul situației de securitate complexe în plan regional și al nevoii de unitate la nivel european și aliat, aspect reflectat în asumarea, de către Franța, a rolului de națiune-cadru a Grupului de Luptă al NATO în România. În acest context, dialogul bilateral a fost intensificat, pe multiple paliere și la diferite niveluri, evidențiindu-se importanța consolidării și extinderii relației bilaterale de Parteneriat Strategic, întemeiată pe cooperare economică și sectorială substanțiale și legături istorice și culturale puternice între cele două popoare.

II.2.3. Parteneriatul strategic cu Turcia

Aniversarea din urmă cu doi ani a unui deceniu de parteneriat strategic a reprezentat un moment important în dezvoltarea relațiilor bilaterale, inclusiv în domeniul apărării.

În contextul actualelor provocări la adresa securității generate de războiul din Ucraina, cu implicații asupra zonei extinse a Mării Negre, respectiv provocările generate de criza din Orientul Mijlociu au confirmat necesitatea unei cooperări strânse cu Turcia, calitatea noastră de principali aliați de la Marea Neagră dovedindu-și eficiența în asigurarea securității întregii regiuni euro-atlantice.

În cadrul acestui parteneriat strategic, cooperarea în domeniul apărării se desfășoară pe mai multe paliere, atât bilateral și regional, în cadrul NATO, cât și în diferite formate multinaționale la nivel politico-militar. La propunerea Turciei, la nivel regional, și în contextul situației de securitate volatile de la Marea Neagră, pe parcursul anului 2023 a fost negociată și agreată o nouă inițiativă de cooperare la Marea Neagră contra minelor maritime, între cele trei țări riverane (România, Bulgaria și Turcia) membre NATO, MCM Black Sea.

Implementarea operațională a acestui demers a presupus crearea și lansarea unui Grup Naval de dominare în Marea Neagră, pentru gestionarea minelor în derivă. Cooperarea militară s-a axat pe desfășurarea de exerciții și instruire în comun, sprijin reciproc și contribuții concrete la operaționalizarea structurilor de comandă/control aliate din cele două state.

În domeniul afacerilor interne, menționăm intensificarea dialogului în vederea stabilirii unor modalități eficiente de coordonare pentru combaterea criminalității organizate, a traficului de droguri, a migrației ilegale, cu accent pe prevenirea unor noi rute de migrație ilegală prin Marea Neagră, precum și a celorlalte fenomene care au efect asupra siguranței și securității cetățenilor din cele două state.

II.2.4. Parteneriatul strategic cu Republica Polonă

Polonia este un aliat strategic cheie pentru România, angajamentul pentru securitatea Flancului Estic fiind unul dintre cele mai relevante elemente ale acestei relații bilaterale. Întrevederile la cel mai înalt nivel precum și ședințele comune ale celor două guverne reprezintă o dovadă concretă a angajamentului reciproc pentru securitatea Flancului Estic și de consolidare în continuare a cooperării bilaterale, în special prin reînnoirea Planului de Acțiune pentru anii 2022-2026 al Parteneriatului Strategic, cele două țări având un interes comun în aprofundarea opțiunilor și domeniilor de lucru în planul apărării naționale și aliate, precum și misiunii de a sprijini partenerii vulnerabili, în special Republica Moldova și Ucraina.

În aceleași linii primordiale de efort, se adaugă întrevederile Președintelui României, domnul Klaus Iohannis cu prim-ministrul Guvernului Poloniei, Mateusz Morawiecki (în marja ședinței comune a Guvernelor României și Poloniei de la București, din martie 2023), care au permis avansarea bilaterală a obiectivelor securitare comune, în NATO și regional.

Pe palierul situațiilor de urgență, menționăm încheierea unui Memorandum de Înțelegere în domeniul protecției civile, între ministerele de resort din cele două state.

II.2.5. Parteneriatul strategic cu Marea Britanie

Parteneriatul cu Marea Britanie reprezintă un alt pilon de importanță deosebită în cadrul dialogurilor strategice.

La 23 martie 2023, România și Marea Britanie au semnat prin miniștrii de externe, o Declarație comună actualizată a Parteneriatului Strategic și au lansat prima ediție a forumului bilateral româno-britanic, menit să asigure un parteneriat mai puternic.

Partenerul britanic asigură, pe teritoriul propriu, o capacitate de antrenament și echipare completă pentru recruții ucraineni (Operația INTERFLEX, la care s-a alăturat și România) și este semnatar a Declarației comune privind formalizarea Coaliției de antrenare a forțelor aeriene ale Ucrainei, în vederea operării aeronavelor F-16.

În acest sens, în luna octombrie 2023, a avut loc în Marea Britanie întâlnirea anuală "Bilateral Defence Staff Talks" privind cooperarea româno-britanică în domeniul apărării, activitatea prilejuind o analiză a activităților curente, respectiv de conturare a perspectivelor viitoare de cooperare, pe palierul programelor de instruire și înzestrare. În contextul discuțiilor a fost apreciată contribuția Marii Britanii la consolidarea posturii aliate de pe flancul estic și în regiunea Mării Negre, ca dovadă a solidarității bilaterale și a unității aliate.

II.2.6. Parteneriatul strategic cu Republica Moldova

România s-a concentrat în anul 2023, în principal, pe acordarea de sprijin în plan bilateral, pe mobilizarea în continuare a sprijinului internațional pentru Republica Moldova și pe susținerea integrării europene a Republicii Moldova.

Astfel, în contextul unui an în care Republica Moldova a trebuit să implementeze accelerat reformele europene necesare obținerii deciziei de începere a negocierilor pentru aderarea la Uniunea Europeană, România s-a remarcat drept cel mai vocal susținător la nivel european și cel mai apropiat partener al Republicii Moldova. Un punct special pe agenda diplomatică a României în anul 2023 l-a reprezentat obținerea de către Republica Moldova a deciziei de începere a negocierilor pentru aderarea la Uniunea Europeană.

Din acest punct de vedere, decizia favorabilă a Consiliului European din 14-15 decembrie 2023 a constituit un succes istoric pentru Republica Moldova și o recunoaștere a eforturilor diplomatice și politice intense depuse de România pentru sprijinirea Chișinăului în baza Parteneriatului strategic bilateral pentru integrarea europeană a Republicii Moldova. Sprijinul României pentru obținerea de către Republica Moldova a deciziei de începere a negocierilor de aderare a fost un proces continuu, cu implicarea semnificativă a Președintelui României și a Consiliului Suprem de Apărare a Țării. Astfel, au fost implementate mai multe programe în vederea asigurării unui sprijin tehnic pentru Republica Moldova în integrarea europeană.

România a continuat să susțină soluționarea pe cale politică a dosarului transnistrean, cu respectarea suveranității și integrității teritoriale a Republicii Moldova, în cadrul frontierelor sale recunoscute internațional și fără afectarea orientării sale proeuropene.

Totodată, a continuat implicarea României în funcționarea Platformei de Sprijin pentru Republica Moldova, pentru coordonarea susținerii internaționale pentru Republica Moldova, creat în 2022 de România, Germania și Franța.

În domeniul afacerilor interne, relația cu Republica Moldova a atins un vârf al cooperării, fiind acordată o importanță deosebită gestionării problematicii refugiaților din Ucraina și fluidizării traficului la frontiera comună.

România a fost implicată activ, furnizând expertiză, forțe și mijloace în organizarea Summit-ului Comunității Politice Europene (CPE) ce a avut loc la Bulboaca, în luna iunie 2023.

Totodată, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a aprobat participarea forțelor Ministerului Afacerilor Interne la Misiunea Civilă de Parteneriat a UE din Republica Moldova (EUPM Moldova) și asumarea de către România a rolului de națiune sponsor pentru Republica Moldova în proiectul NATO Multinational Malware Information Sharing Platform.

II.2.7. Parteneriatul strategic cu Germania

S-a constatat o consolidare semnificativă a palierului politic al cooperării la nivel înalt, iar contactele realizate au confirmat susținerea pentru aderarea României la spațiul Schengen și sprijinul pentru reziliența Republicii Moldova în contextul agresiunii din Ucraina. Germania a rămas cel mai important partener economic al României și al treilea investitor în economia națională, investițiile germane generând multiple beneficii în ansamblul economic autohton.

II.2.8. Parteneriatul strategic cu Republica Italiană

În ceea ce privește relația cu Republica Italiană, a continuat dialogul bilateral consistent și pragmatic, derulat pe baza Parteneriatului Strategic Consolidat și axat pe situația de securitate regională, cooperarea economică, sprijinul comunităților de români în Italia și de italieni în România, precum și dinamizarea cooperării culturale și științifice. Demersurile diplomatice susținute ale părții române pe parcursul anului 2023 au avut ca rezultat decizia privind actualizarea Declarației Comune privind dezvoltarea Parteneriatul Strategic Consolidat România - Italia.

II.2.9. Parteneriatul strategic cu Regatul Spaniei

În cadrul relației cu Regatul Spaniei, discuțiile au vizat cooperarea bilaterală privind combaterea traficului de persoane, criminalității informatice, traficului de droguri, precum și eficiența misiunilor de sprijin operativ și a operațiunilor comune în derulare.

În contextul deținerii de către Regatul Spaniei a Președinției Consiliului Uniunii Europene, în primul semestru al anului 2023, a fost abordat și aprofundat subiectul aderării României la spațiul Schengen.

II.2.10. Relații bilaterale

Gestionarea provocărilor generate de multiplicarea focarelor de conflict și tensiune la nivel internațional a impus o valorificare mai activă a relațiilor parteneriale, pe dimensiunile bi și multilaterale, cu entități statale și organizaționale *like minded*, ca resursă pentru atingerea obiectivelor de securitate ale statului român. Acest context a mobilizat suplimentar, și din această perspectivă, zona politico-diplomatică, fapt ce a avut ca efect instituirea de către România a unor noi parteneriate strategice, cu **Japonia și Bulgaria**.

În luna martie 2023, Japonia a devenit al doilea partener strategic al României din Asia, iar ridicarea relației bilaterale la acest nivel a creat premisele aprofundării cooperării pe o serie de paliere importante: investițional, securitar, energetic și tehnologic.

În relația cu Republica Bulgaria, un reper fundamental l-a reprezentat semnarea Declarației de Parteneriat Strategic, la 15 martie 2023, de către Președinții celor două state, cu prilejul vizitei oficiale a președintelui României la Sofia.

Decizia a imprimat o dinamică accelerată dialogului bilateral la nivel înalt, în contextul formării noului guvern la Sofia și al interesului manifestat al ambelor părți de avansare a cooperării sectoriale bilaterale, precum și a obiectivelor comune pe plan european, inclusiv din perspectiva aderării la spațiul Schengen.

Eforturile au vizat în special coordonarea demersurilor pentru aderarea României și Bulgariei la Spațiul Schengen, problemele legate de managementul frontierei și situația refugiaților din Ucraina cu accent pe prevenirea abuzurilor pe care ar putea să le comită cetățenii ucraineni la sistemul de acordare a sprijinului financiar.

Relația cu Serbia a evidențiat perspective privind valorificarea unor factori de oportunitate (pentru ambele părți), înregistrându-se progrese privind realizarea proiectelor de interconectare în domeniile energie și infrastructură de transport, domenii ce pot reprezenta o bază pentru intensificarea schimburilor comerciale dintre cele două state.

Referitor la relația cu Republica Austria, dialogul a fost extrem de activ, în contextul demersurilor aderării țării noastre la spațiul Schengen. Discuțiile au vizat prezentarea eforturilor întreprinse de România la frontiere, atât privind primirea de refugiați ucraineni și sprijinul umanitar acordat acestora, dar și în ceea ce privește descurajarea migrației ilegale dinspre Africa și Asia, pe ruta Balcanilor de Vest.

În cadrul dialogului s-au remarcat în mod deosebit rezultatele vizitei din luna august 2023, respectiv discuțiile de la Forumul Salzburg din luna decembrie de la Brdo care au dus la eliminarea controalelor la frontierele aeriene și maritime ale României și Bulgariei, începând cu 31 martie 2024.

Vizita de stat a Președintelui României în **Republica Portugheză**, în luna octombrie 2023, a confirmat stadiul excelent al dialogului politic la nivel înalt între cele două state, în continuarea intensificării cooperării bilaterale în context NATO și UE, ca urmare a izbucnirii războiului din Ucraina.

Dialogul politico-diplomatic în domeniul securității și apărării a fost ilustrat de participarea Portugaliei cu un contingent de forțe terestre la brigada multinațională NATO din România, de consolidare a posturii de descurajare și apărare pe Flancul Estic.

În raporturile cu **Ungaria**, România a promovat o abordare deschisă, transparentă, pragmatică, bazată pe încredere reciprocă, cu obiectivul edificării unei relații bilaterale pe o logică de respect reciproc și în spiritul unui parteneriat strategic autentic. Rezultatele înregistrate în ultima perioadă în ceea ce privește relansarea dialogului bilateral au fost pozitive și substanțiale, jalonate de discuții concentrate pe proiecte concrete și de substanță, reflectând interesul comun de a consolida cooperarea bilaterală în logica Tratatului Politic și a Parteneriatului Strategic bilateral.

În contextul securitar actual s-a acordat o importanță specială cultivării relației României cu **statele baltice**, ca țări ale Flancului Estic al NATO.

II.2.11. Relațiile bilaterale cu statele din regiunea Asia-Pacific

În continuarea evoluțiilor din anii anteriori, în anul 2023 s-a evidențiat tendința globală de reorientare accentuată a atenției marilor actori globali spre Indo-Pacific, pe fondul relevanței în creștere a regiunii pe palierele securității, economiei și conectivității globale.

În acest context, în sincron cu principalii ei parteneri strategici, România și-a intensificat implicarea politico-diplomatică în regiunea asiatică, atât prin acțiuni la cel mai înalt nivel sau sectoriale, în plan bilateral, cât și împreună cu partenerii din UE, cu aliații din NATO sau cu partenerii cu valori convergente din această regiune.

Regiunea Asia-Pacific s-a bucurat de o atenție sporită, fiind continuate eforturile de dinamizare a dialogului cu actorii din regiune având în vedere că evoluția zonei asiatice modelează în prezent raporturile geopolitice și geoeconomice mondiale. Astfel, a fost urmărită aprofundarea cooperării bilaterale cu statele asiatice like-minded Japonia, Coreea de Sud, Australia și Noua Zeelandă, intensificarea dialogului diplomatic și sectorial cu India și Vietnam și au fost reluate contactele oficiale la nivel înalt cu Singapore, Sri Lanka, Filipine.

Cei 15 ani de existență a Parteneriatului Strategic cu Coreea de Sud au fost marcați la cel mai înalt nivel, printr-o reuniune bilaterală a Președintelui României cu omologul sud-coreean în marja Summit-ului NATO de la Vilnius, precum și la nivel de prim-ministru, prin vizita la București (mai 2023) a premierului sud-coreean, prilej cu care a fost semnat un Memorandum de Înțelegere în domeniul cooperării portuare.

În anul 2023, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a aprobat negocierea și semnarea Acordului între Guvernul României și Guvernul Republicii Coreea privind cooperarea în domeniul apărării.

Totodată, România a continuat să susțină o poziție activă privind operaționalizarea Strategiei UE pentru spațiul Indo-Pacific, a cărei relevanță a crescut după războiul din Ucraina inclusiv ca instrument de contra-balansare a amprentei regionale a Beijing-ului, precum și de combatere a dezinformării ruse și chineze.

Intensificarea cooperării cu partenerii cu viziuni convergente din Asia-Pacific a creat și contextul actualizării, în martie 2023, a Declarației comune privind Parteneriatul extins România–India, care va viza trei domenii prioritare: industria manufacturieră, energie și IT&C. Cooperarea cu India a dobândit noi valențe în urma încheierii, în aprilie 2023, a unui Acord de cooperare în domeniile: instruire, echipamente de apărare, asistență tehnică, medicină militară, știință, tehnologie, cercetare și dezvoltare.

II.2.12. Parteneriate de interes din Orientul Mijlociu și Nordul Africii

Anul 2023 a marcat un punct de cotitură în ceea ce privește abordarea politică și strategică a României față de Africa. Pornind de la principiul unui parteneriat între egali, Africa a fost reasezată printre prioritățile de politică externă ale României. Astfel, în anul 2023 a fost prezentată Strategia România - Africa: „Parteneriat pentru viitor prin pace, dezvoltare și educație”, un document aprobat de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării, care trasează liniile directoare ale acțiunii României pe termen scurt și mediu în relație cu statele africane.

Președintele României a întreprins, în perioada 14-23 noiembrie 2023, un turneu pe continentul african, în **Kenya, Tanzania, Cabo Verde și Senegal**, primul demers în ultimii 30 de ani.

România a implementat în anul 2023 proiecte destinate statelor din Africa subsahariană pentru consolidarea bunei guvernante și rezilienței pe teme precum combaterea dezinformării, gestionarea situațiilor de urgență, norme fito-sanitare și de siguranță alimentară, diplomatie și reconstrucție și stabilizarea post-conflict. Ca parte a demersurilor de stabilizare a situației din regiunea saheliană extinsă, România a preluat, în octombrie 2023 comanda Misiunii de Pregătire a Uniunii Europene din Republica Centrafriancă (EUTM RCA).

De asemenea, prin organizarea de consultări bilaterale și convorbiri în marja unor reuniuni multilaterale, a fost consolidat dialogul politico-diplomatic cu o serie de parteneri din Orientul Mijlociu și Nordul Africii, precum Arabia Saudită, Emiratele Arabe Unite, Oman, Qatar, Kuwait, Iordania, Tunisia, Algeria și Maroc. România a sprijinit activ consolidarea parteneriatului dintre Uniunea Europeană și Consiliul de Cooperare al Golfului.

România a continuat cooperarea cu aliații și partenerii euroatlantici în regiune, inclusiv prin sprijinirea operațiunilor pe linie de combatere a terorismului și de susținere a forțelor de securitate ale statelor afectate, continuând participarea la Coaliția împotriva Statului Islamic.

În perioada de referință, a fost continuată și cooperarea pe subiecte ce țin de gestionarea situațiilor de urgență, prin încheierea „Memorandumurilor de Înțelegere privind cooperarea în domeniul protecției civile”, între Ministerul Afacerilor Interne din România și Autoritatea Națională pentru Managementul Situațiilor de Criză și Dezastre din Emiratele Arabe Unite, precum și cu Ministerul Afacerilor Interne din Republica Senegal.

II.2.13. Parteneriate de interes cu statele din Caucazul de Sud și Asia Centrală

România a promovat dinamizarea relațiilor bilaterale cu țările din Caucazul de Sud, precum și aprofundarea colaborării acestora cu Uniunea Europeană. În raport cu statele din Asia Centrală, România a continuat să sprijine demersurile pentru întărirea colaborării între Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de-o parte, și statele din această regiune, pe de altă parte.

II.2.14. Organisme și organizații internaționale

În susținerea obiectivelor României la nivelul NATO și UE și pentru creșterea eficienței promovării acestora în formatele multilaterale, au fost utilizate oportunitățile oferite de dialogul în plan bilateral și în formate regionale.

Agenda convorbirilor bilaterale cu statele membre UE și NATO, în special cele la nivel înalt, au inclus constant teme legate de securitate și apărare, în vederea promovării obiectivelor României și obținerii sprijinului necesar îndeplinirii acestora. De menționat acțiunile concrete întreprinse de România, care au condus la dinamizarea cooperării de securitate cu aliații la Marea Neagră. În acest sens, a fost lansat Grupul de lucru comun România-Turcia, la nivelul ministerelor de externe, privind problematica Mării Negre. Urmare a discuțiilor purtate în acest format, a fost decisă o inițiativă de cooperare concretă, în format trilateral România-Bulgaria-Turcia, în domeniul deminării.

Pe linie NATO, prioritățile de acțiune ale Consiliului Suprem de Apărare a Țării au fost legate de menținerea și sporirea atenției Alianței în raport cu problematica Mării Negre, ca platformă de promovare a propriilor sale obiective și ambiții hegemonice, dar și ca zonă esențială pentru securitatea economică și energetică, precum și a amenințărilor de securitate generate de acțiunile agresive ale Rusiei.

Au fost, de asemenea, continuate demersurile de asigurare a unei posturi aliate consolidate de descurajare și apărare pe flancul estic, de o manieră coerentă și unitară, prin susținerea implementării depline a procesului de adaptare a Alianței.

România a continuat să se implice activ în dezbaterile conceptuale și procesele decizionale la nivelul NATO și a promovat activ politica NATO a ușilor deschise, inclusiv prin ratificarea, printre primii aliați, a Protocolului de aderare a Finlandei la NATO și prin susținerea alăturării cât mai rapide a Suediei la structurile euroatlantice. România a continuat susținerea pe linia apropierii partenerilor de structurile euroatlantice, dar și consolidarea dialogului politic al acestora cu NATO (la Summit-ul de la Vilnius a fost lansat Consiliul NATO-Ucraina/NUC).

Escaladarea situației de securitate a impus consolidarea imediată, consistentă, dar echilibrată, a Flancului Estic al Alianței, respectiv o prezență înaintată permanentă și întărită, prin crearea a patru noi grupuri de luptă, dintre care unul în România, ca parte a unui set de măsuri pentru consolidarea posturii aliate de descurajare și apărare, pe termen mediu și lung.

În contextul activităților permanente, asumate la acest nivel, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a aprobat, pentru anul 2024, intrarea și staționarea în România a Forței de răspuns/reacție a NATO (VJTF/ARF) sau tranzitarea teritoriului național de către aceasta, în scopul pregătirii și/sau desfășurării de operații militare.

În ultimul trimestru al anului 2023, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a aprobat „Planul cadru pentru implementarea deciziilor majore adoptate la Summit-ul NATO de la Vilnius, din 2023, în completarea celor de la Madrid din 2022, cu implicații pentru România”.

Documentul strategic menține cadrul general pentru adoptarea de măsuri sectoriale adaptate schimbărilor mediului de securitate internațional, de interes pentru țara noastră fiind și implementarea Conceptului Strategic al NATO 2022, care prevede prioritățile strategice pentru următorii zece ani.

De asemenea, una dintre prioritățile naționale a rămas proiectarea profilului României ca factor de stabilitate și promovare a valorilor democratice în regiune prin susținerea parcursului european al statelor aspirante din Parteneriatul Estic și Balcanii de Vest, precum și prin sprijinirea parteneriatelor NATO cu statele din aceste regiuni, inclusiv prin consolidarea rezilienței acestor state și a instituțiilor democratice, precum și a capacității de a gestiona amenințări (inclusiv hibride).

La nivel european, România, a vizat consolidarea profilului de stat membru responsabil și coordonarea strategică a activității de reprezentare națională, în formatele de lucru la nivelul Consiliului UE, Comisiei Europene și al altor instituții europene și în cadrul inițiativelor regionale și bilaterale, conform competențelor.

Pe fondul continuării conflictului din Ucraina țara noastră a încurajat menținerea unei implicări sporite a Uniunii în sprijinul Ucrainei și a partenerilor vulnerabili din regiune, în special Republica Moldova. Este de notat continuarea participării semnificative a României la Facilitatea Europeană pentru Pace (EPF). România a menținut o prezență robustă în misiunile și operațiile UE implicându-se în procesul de adoptare a noului Pact civil.

Nu în ultimul rând, a continuat să încurajeze cooperarea strânsă NATO-UE, în special pentru consolidarea rezilienței statelor membre și parteneri.

Formatul București 9 (B9) și-a dovedit, din nou, relevanța și utilitatea ca for de consultare și coordonare între statele membre NATO de pe Flancul Estic, în măsură să influențeze deciziile și abordările aliate cu impact pentru postura de apărare și descurajare la frontiera de est a comunității euroatlantice. În 2023, Președintele României a co-prezidat două Summit-uri B9 - primul la Varșovia (22 februarie), la care au participat și președintele SUA și Secretarul General NATO, cel de-al doilea la Bratislava (6 iunie), beneficiind de prezența Secretarului General NATO, în timp ce șeful diplomației române a co-prezidat o reuniune ministerială (Lodz, 30-31 martie).

În anul de raportare, a fost consemnată organizarea primei reuniuni a Trilateralei România-Polonia-Spania, la nivel de miniștri de externe (Valencia, 23 mai 2023). Cu această ocazie, a fost adoptată Declarația Comună pe teme vizând agenda de securitate și europeană, care a reliefat angajamentul celor trei state de a intensifica suplimentar cooperarea la toate nivelurile și de a lucra pentru o Uniune Europeană unită, mai rezilientă și o Alianță Nord-Atlantică mai puternică, bazată pe solidaritate și coeziune.

Procesul Reuniunilor Miniștrilor Apărării din Sud - Estul Europei (SEDM)

Tot în planul cooperării regionale, un eveniment marcant al anului 2023 este reprezentat de preluarea, începând cu luna iulie 2023, de către România, prin Ministerul Apărării Naționale a Președinției Comitetului Director Politico - Militar al Forței Multinaționale de Pace din Sud - Estul Europei și a Comitetului de Coordonare al Procesului Reuniunilor Miniștrilor Apărării din Sud - Estul Europei (SEDM-CC), pentru o perioadă de doi ani (iulie 2023 - iulie 2025).

În acest context, prioritățile asumate de România la începutul mandatului au vizat creșterea profilului și relevanței inițiativei regionale SEDM prin atragerea unei angajări mai active în cadrul proiectelor existente și identificarea unor proiecte noi, dezvoltarea dialogului politico-militar în cadrul inițiativei în scopul generării de idei practice, care să contribuie la consolidarea inițiativei, menținerea politicii ușilor deschise, creșterea vizibilității inițiativei regionale SEDM.

Subsumat priorității politicii ușilor deschise, prima reușită a României în cele șase luni de la preluarea mandatului o reprezintă schimbarea statutului Republicii Moldova din observator în membru cu drepturi depline, ca urmare a deciziei adoptate de toate statele membre SEDM cu ocazia Reuniunii ministeriale de la Ankara (22 noiembrie 2023).

III. APĂRAREA ȚĂRII ȘI SECURITATEA NAȚIONALĂ

III. 1. APĂRAREA NAȚIONALĂ ȘI APĂRAREA COLECTIVĂ

III.1.1. Măsurile adoptate pentru consolidarea posturii de descurajare și apărare ca urmare a războiului din Ucraina

Pe parcursul anului 2023 Consiliul Suprem de Apărare a Țării a coordonat demersurile de consolidare a securității și apărării României, prin continuarea impulsivității eforturilor de implementare deplină a deciziilor adoptate de NATO pentru asigurarea unei posturi consolidate pe Flancul Estic, dar și prin încurajarea unei prezențe sporite militare aliate în țara noastră. Aprobarea Planurilor de apărare regională ale NATO, operaționalizarea Grupului de Luptă NATO din România, condus de Franța, stabilirea de forțe, capacități și aranjamente de comandă și control robuste și eficiente, toate au făcut ca România să atingă cel mai înalt grad de securitate și apărare de până acum. În contextul atacurilor cu drone ale Rusiei asupra porturilor ucrainene la Dunăre, cu afectarea teritoriului național, NATO a luat măsuri suplimentare de protecție și apărare pentru România.

În același timp, în condițiile continuării agresiunii militare a Rusiei, problematica Mării Negre s-a menținut ca o temă de interes sporit pe agenda Alianței. Comunicatul final al Summit-ului de la Vilnius a menționat explicit Marea Neagră și importanța ei strategică pentru Alianță, în linie cu limbajul angajant din Conceptul Strategic al NATO.

Războiul din Ucraina a accelerat procesul de adaptare politică și militară a NATO, pentru ca Alianța să poată gestiona corespunzător crize multiple simultane din proximitatea granițelor. Conflictul a determinat și consolidarea relației atât la nivel NATO (prin reafirmarea rolului SUA în asigurarea securității europene), cât și în Uniunea Europeană, prin coordonarea politico-economică a răspunsului statelor membre.

În acest context, Alianții au reînnoit și unii chiar au majorat angajamentul privind cheltuielile pentru apărare și înzestrare, în condițiile creșterii amenințării ruse la adresa Flancului Estic. Finlanda a aderat la NATO, iar Suedia și-a consolidat interoperabilitatea cu forțele aliate prin participare la activitățile politico-militare ale Alianței. Totodată, liderii aliați au aprobat noi planuri de apărare, care au îmbunătățit abilitatea și pregătirea aliaților pentru a gestiona toate amenințările printr-o abordare 360°.

În anul 2023 au fost sprijinite demersurile autorităților naționale, atât pe palier de intelligence acțional și anticipativ, cât și în dialogul bilateral cu partenerii, pentru a evidenția necesitatea creșterii prezenței aliate pe teritoriul țării noastre și în Zona Extinsă a Mării Negre pentru contracararea acțiunilor Federației Ruse în Vecinătatea Estică și Balcanii de Vest.

Consiliul Suprem de Apărare a Țării a fost informat permanent în legătură cu situația de securitate degradată ca urmare a intensificării atacurilor Rusiei cu drone asupra porturilor maritime și fluviale ale Ucrainei din zona Mării Negre, despre intervențiile externe asupra procesului democratic din Republica Moldova, precum și despre perspectivele de continuare a sprijinului NATO, al UE și al comunității internaționale pentru Ucraina.

În aceste condiții, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a avut ca prioritate evaluarea progreselor înregistrate în aplicarea deciziilor Summit-ului NATO de la Vilnius, cu accent pe consolidarea posturii aliate de descurajare și apărare și a răspunsului NATO la amenințarea reprezentată de Rusia, continuarea adaptării Alianței și avansarea pe linia integrării euroatlantice de noi membri.

Pe fondul degradării critice a situației de securitate regională generate de perpetuarea agresiunii Federației Ruse în Ucraina, s-au desfășurat acțiuni de consolidare a capacității defensive a țării, concomitent cu intensificarea cooperării cu statele membre ale Alianței.

S-a intensificat executarea acțiunilor și misiunilor de supraveghere și avertizare timpurie, descurajare și contracarare a întregului spectru de acțiuni convenționale și neconvenționale pentru îndeplinirea misiunii constituționale, apărarea independenței, suveranității și integrității teritoriale a României, prin efort național, aliat și/sau coalitție.

În acest sens, s-a întărit schimbul de informații și cooperarea interinstituțională, s-au dispus măsuri pentru ridicarea nivelului stării de alertă și de reducere a termenului de reacție a unor pachete de forțe și a contribuției României/ROU la Forța de răspuns/de reacție a NATO cu capacitate de reacție foarte ridicată (VJTF), a Forțelor de Angajare Imediată (IFF), creșterea potențialului acțional, a capacității de conducere, de reacție și de intervenție în spațiile terestru, aerian, naval și cibernetic, respectiv în mediile electromagnetic și informațional. Totodată, s-a pus accent pe întărirea protecției forței și a securității obiectivelor militare, a capacității de apărare aeriană a unor obiective de importanță strategică dispuse pe teritoriul național, s-a executat cercetarea navală contra minelor și neutralizarea acestora.

Adițional, în contextul intensificării loviturilor Federației Ruse asupra infrastructurii portuare fluviale a Ucrainei, s-a trecut la reconfigurarea dispozitivului de luptă și suplimentarea forțelor și mijloacelor destinate executării serviciului de luptă permanent (SLP), maximizarea efortului de supraveghere, cercetare și descoperire a țintelor aeriene, inclusiv a dronelor, în raioane adiacente graniței de est a României, în zona porturilor dunărene ale Ucrainei, stabilirea zonelor de risc din imediata vecinătate a zonei de conflict din Ucraina, precum și la instituirea de măsuri specifice de protecție a populației, respectiv construirea de adăposturi și implementarea mecanismului de pre - ALERTĂ AERIANĂ în județele Tulcea și Galați.

Instrumentul militar s-a adaptat rapid și s-a alăturat la efortul aliat de răspuns la dinamica situației de securitate din regiunea Mării Negre, implementând măsurile de răspuns la criză declarate la nivel aliat, contribuind prin creșterea prezenței, posturii și profilului operațional în cadrul misiunilor specifice de vigilență sporită, poliție aeriană întărită și culegere direcționată de informații pentru obținerea efectelor de descurajare și apărare vizate, implementând setul de Reguli de Angajare subsecvent activării în premieră a Planului de Răspuns Gradual, asigurând Sprijinul Națiunii Gazdă pentru grupurile de luptă și detașamentele aliate dislocate pe teritoriul național, intensificând ritmul de participare la exerciții și activități de instrucție alinate la eforturile aliate multinaționale de descurajare, în toate spațiile de luptă.

III.1.2. Participarea la misiuni și operații în afara teritoriului statului român

În domeniul securității prin cooperare, unul din obiectivele principale ale țării noastre a fost continuarea îndeplinirii și în anul 2023, a obligațiilor asumate în calitate de stat membru al organizațiilor internaționale cu vocație în acest domeniu.

Hotărârile adoptate de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării pe parcursul anului 2023 au vizat, pe lângă menținerea angajamentului de continuare a participării la misiuni și operații în afara teritoriului național și suplimentarea substanțială a contribuției la misiuni și operații.

În baza prevederilor Legii nr. 121/2011 privind participarea forțelor armate la misiuni și operații în afara teritoriului statului român, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a emis opt hotărâri în legătură cu acest domeniu.

În baza angajamentelor asumate în cadrul NATO, UE, ONU și OSCE, precum și împreună cu partenerii strategici sau în cadrul coalițiilor internaționale, respectiv a cerințelor operaționale specifice fiecărei misiuni, a capacităților existente în cadrul structurii de forțe și a resurselor financiare la dispoziție, participarea Armatei României la misiuni și operații în afara teritoriului național, în anul 2023, cu un efectiv de până la 1.746 de militari, a fost aprobată de către Președintele României, cu consultarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării.

În anul 2023 prioritățile principale au fost reprezentate de:

- creșterea participării la operațiile NATO și UE din teatrul de operații din Balcani de Vest (KFOR și EUFOR ALTHEA), inclusiv prin contribuția planificată în cadrul forțelor de rezervă aflate în așteptare pe teritoriul statului român;
- menținerea contribuției la asigurarea prezenței aliate înaintate în cadrul grupului de luptă NATO din Polonia;
- participarea la misiunea de Poliție Aeriană în Țările Baltice cu 4 aeronave F-16 și cu aproximativ 100 de militari;
- continuarea participării la Operația NATO "Sea Guardian" și la misiunea EUNAVFOR MED IRINI a UE cu fregata "Regina Maria" și cu 240 de militari;
- suplimentarea participării la EUTM-RCA din Republica Centrafricană și asumarea funcției de comandant al misiunii.

Totodată, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a aprobat pachetul de forțe puse la dispoziție în vederea participării la misiuni și operații în afara teritoriului statului român în anul 2024, iar Președintele României a aprobat Planul de întrebuințare a forțelor și mijloacelor Armatei României la misiuni și operații în afara teritoriului statului român.

Nu în ultimul rând, în anul 2023, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a aprobat solicitări suplimentare de creștere a participării Armatei României la Operația EUFOR ALTHEA din Bosnia și Herțegovina cu un contingent de nivel companie, participarea, începând din anul 2023, la Misiunea Uniunii Europene de parteneriat militar în Niger (EUMPM NE), la Operația INTERFLEX a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, pentru instruirea militarilor Forțelor Armate Ucrainene, respectiv la Inițiativa de Securitate și Apărare a Uniunii Europene în Golful Guineei (EU SDI GoG), începând cu anul 2024.

Alte priorități privind participarea României la misiuni și operații în afara teritoriului statului român în anul 2023 au vizat creșterea participării cu forțe și mijloace la operațiile conduse de NATO și UE și creșterea contribuției la Forța de Răspuns a NATO (NRF 23).

III.1.3. Planul de implementare a Strategiei Naționale de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024

Pentru îndeplinirea obiectivelor naționale de securitate stabilite în cadrul Strategiei Naționale de Apărare a Țării pe dimensiunea strategică Diplomatie, la începutul anului 2023, au fost sporite eforturile naționale de consolidare a cooperării în cadrul Parteneriatului Strategic cu SUA, din perspectiva provocărilor de securitate actuale, a intereselor naționale în cadrul inițiativei legislative americane de dezvoltare a propriei strategii în regiunea Mării Negre, reflectată prin adoptarea în Congresul american, în luna decembrie 2023, a legii „Black Sea Security Act of 2023”. De asemenea, au fost susținute eforturile naționale de consolidare a conștientizării organismelor internaționale și a statelor membre NATO și UE cu privire la rolul strategic al Mării Negre și importanța securizării și asigurării stabilității acestui areal.

Pe dimensiunea strategică Apărare, în baza aprobărilor Consiliului Suprem de Apărare a Țării, în anul 2023, a continuat implementarea prevederilor aferente etapei I din „Programul Armata 2040 - PPAR” (actualizat) cu privire la procesul de transformare și modernizare a Armatei României, de asigurare a capacității de planificare și executare a măsurilor de apărare și descurajare la nivel național și aliat. În acest context, revizuirea acestui Program a urmărit și sincronizarea cu planurile regionale aliate asociate noii familii de planuri NATO.

Pentru consolidarea posturii de descurajare și apărare pe flancul estic Aliat eforturile în relațiile bilaterale cu state aliate au fost concretizate prin contribuția Țărilor de Jos la înființarea, în baza aprobării Președintelui României cu consultarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, a unei facilități de instruire a piloților F-16, cu posibilitatea ulterioară de a asigura și instruirea piloților altor state aliate și parteneri NATO, inclusiv Ucraina.

În același context de cooperare bilaterală menționăm contribuția autorităților militare olandeze cu capabilitatea ISR MQ-9 Reaper la Operația NATO Southern Shield, precum și coordonarea cu Franța a măsurilor de consolidare a Grupului de luptă NATO din Grupul forțelor terestre înaintate - Forward Land Forces Battle Group și de asigurare a sprijinului pentru apărarea integrată aeriană și împotriva rachetelor balistice, dislocate în România.

Tot în cadrul dimensiunii strategice Apărare din cadrul Strategiei Naționale de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024, pe direcția de acțiune „Facilitarea creșterii prezenței militare SUA în România, dezvoltarea facilităților de acces, staționare, instruire, protecție și coordonare acțională a forțelor”, este de menționat contribuția substanțială a SUA la postura aliată de descurajare și apărare, contribuția la operația NATO "SOUTHERN SHIELD", care asigură cadrul operațional pentru măsurile aliate specifice de Vigilență Aeriană și de Poliție Aeriană Extinsă, de colectare informații, supraveghere și cercetare, precum și de Patrulare Maritimă Aeriană, ca urmare a consolidării dialogului politico-militar de nivel strategic.

Nu în ultimul rând, în anul 2023, s-a intensificat procesul de instruire individuală și colectivă la nivel național și aliat. Astfel, la nivel național, în cadrul procesului de instrucție inițială pentru formarea soldaților profesioniști și a rezerviștilor voluntari, au fost formați 2672 de soldați profesioniști, 265 de soldați și gradați rezerviști voluntari și 365 de cadre rezerviști voluntari. Pentru îndeplinirea angajamentelor internaționale asumate de România, prin activitățile de instrucție pentru misiune a personalului au fost instruiți 186 militari.

Totodată, la nivel național s-au desfășurat 80 de exerciții (de la nivel batalion/similare în sus), la care au participat aproximativ 9300 de militari și 2000 de mijloace tehnice.

Au fost intensificate activitățile de instruire cu structurile NATO dislocate pe teritoriul național, cu următoarele priorități de pregătire: Sistemele de cercetare aeriană fără pilot-UAS, tehnica nou intrată în înzestrare (rachetele PATRIOT, HIMARS etc.), instruire pentru luptă în mediul urban, formarea liderilor în concordanță cu evoluțiile tehnologice și confruntările actuale, precum și utilizarea lecțiilor învățate din războiul din Ucraina și din Orientul Mijlociu.

Pe de altă parte s-a intensificat participarea la activitățile multinaționale, contribuind astfel la creșterea nivelului de interoperabilitate a structurilor naționale cu structurile NATO și implicit la asigurarea unui nivel ridicat de instruire, fiind planificate și desfășurate 106 exerciții multinaționale (45 pe teritoriul național și 61 în afara acestuia) la care au participat 13718 militari români cu 2195 mijloace tehnice și 4867 de militari străini și 716 mijloace tehnice.

Un rol major l-au avut exercițiile multinaționale desfășurate pe teritoriul României:

- STEADFAST JUPITER 23, pentru dislocarea în România pentru evaluare a Corpului Aliat de Reacție Rapidă - ARRC (aproximativ 700 de militari) și certificarea Comandamentului Corpului Multinațional de Sud-Est;

- SABER GUARDIAN 23, cu participarea a aproximativ 9986 de militari (5273 de militari români cu 1356 mijloace tehnice și 4713 de militari străini, cu 346 mijloace tehnice);

- ANAKONDA 23, cu participarea unui grup de luptă de nivel batalion multinațional, format din 320 militari români, 245 polonezi, 38 sloveni și aprox. 120 vehicule.

Trendul ascendent, atât al numărului exercițiilor multinaționale, cât și al nivelului de participare aliat, au mutat prioritatea nivelului strategic de pe palierul procedural pe cel conceptual, prin exersarea Planurilor actuale de răspuns la criză și validarea capacităților structurilor de asigurare a sprijinului națiunii gazdă.

III.2. AFACERI INTERNE

Pe fondul mediului internațional de securitate din anul 2023, influențat de ultimele crize securitare, sanitare și imigraționiste, mediul afacerilor interne a cunoscut o serie de evoluții determinate de nevoia gestionării efectelor războiului din proximitatea granițelor țării, translatarea societății și a activității instituțiilor și cetățenilor către mediul cibernetic și persistența fenomenului infracționalității transfrontaliere, generând condiții favorabile pentru săvârșirea unor fapte antisociale.

Într-un atare context, problematica afacerilor interne s-a axat pe: aplicarea legilor țării, respectarea regimului frontierei de stat al României, asigurarea ordinii și siguranței publice, apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, precum și a proprietății publice și private, prevenirea și combaterea terorismului, a criminalității organizate, a traficului și consumului ilicit de droguri, a traficului de persoane, a migrației ilegale, a criminalității informatice, precum și a altor fenomene infracționale și fapte antisociale, managementul situațiilor de urgență, coordonarea protecției infrastructurilor critice, paza obiectivelor de importanță deosebită și managementul afacerilor europene, Schengen și relații internaționale.

În continuare, asigurarea unui mediu intern social de echitate, echilibru, siguranță publică și încredere pentru cetățenii României, comunitățile locale și pentru societate în ansamblu a constituit un obiectiv esențial pentru Consiliul Suprem de Apărare a Țării.

Supremația legilor și aplicarea lor pe baza principiului "toleranță zero" reprezintă, cheia și mijlocul prin care se poate asigura un mediu intern în care cetățeanul, viața și sănătatea sa reprezintă valoarea supremă, iar acțiunile instituțiilor statului român pot crea și asigura un mediu optim conviețuirii libere, democratice, în acord cu valorile naționale și europene.

Anul 2023 a fost caracterizat de diversificarea metodelor și mijloacelor folosite în comiterea infracțiunilor, evoluții și tendințe noi în domeniul migrației ilegale și azilului favorizate și de consecințele agresiunii Federației Ruse asupra Ucrainei, cu toate efectele care au decurs din acesta pe linia respectării regimului frontierei de stat al României și gestionării fluxului de migrați proveniți din această țară.

Ținând cont de toate aceste aspecte, Consiliul Suprem de Apărare a Țării s-a preocupat de consolidarea sistemului de ordine publică pentru a asigura o reacție mai fermă, mai eficientă și mai rapidă a structurilor de aplicare a legii pentru prevenirea și contracararea tuturor fenomenelor generatoare de amenințări la adresa cetățenilor țării.

De asemenea, Consiliul a urmărit ca acțiunile instituțiilor statului în domeniu să se fundamenteze pe cooperare interinstituțională, acțiuni concertate din partea actorilor implicați, precum și pe un mod de lucru integrat, adaptat la realitățile actuale, în acord cu prevederile Strategiei Naționale de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024.

Pe acest eșafodaj, Ministerul Afacerilor Interne și-a adaptat permanent optica și acțiunile în plan organizatoric și acțional, în raport de dinamica fenomenului infracțional, astfel încât principalul obiectiv instituțional, respectiv creșterea gradului de siguranță al cetățeanului, să fie îndeplinit, apelând în acest sens atât la acțiuni de modificare a cadrului legislativ cât și la promovarea către Consiliul Suprem de Apărare a Țării a unor propuneri privind aprobarea de concepții, direcții de acțiune și chiar măsuri punctuale privind anumite domenii de activitate specifice afacerilor interne.

În acest context, la începutul anului 2023, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a evaluat activitatea desfășurată la nivelul Ministerului Afacerilor Interne în anul 2022 și a aprobat principalele obiective pentru anul 2023.

De asemenea, a avut în atenție activitatea de revizuire a cadrului legislativ în domeniul afacerilor interne, avizând mai multe proiecte de acte normative referitoare la structura organizatorică a ministerului, strategii sectoriale, managementul integrat al frontierei de stat a României, regimul străinilor ori achiziții, printre care:

- Proiectul Hotărârii de Guvern privind reorganizarea unor structuri din subordinea Ministerului Afacerilor Interne și modificarea unor acte normative;

- Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 76/2016 privind înființarea, organizarea și funcționarea Direcției Generale de Protecție Internă a Ministerului Afacerilor Interne;

- Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Strategiei Naționale de Management Integrat al Frontierei de Stat a României 2023 - 2027.

Acest act normativ a vizat dezvoltarea conceptului de management integrat al frontierei de stat, în vederea îmbunătățirii capacității de a asigura un nivel înalt de securitate la frontiera externă a Uniunii Europene (UE), precum și a adoptării și implementării politicilor comune ale UE în domeniu.

Strategia Națională de Management Integrat al Frontierei de Stat a României în perioada 2023 - 2027 reflectă obiectivele strategice ale „Strategiei Tehnice Operaționale pentru Managementul Integrat al Frontierelor UE” și bunele practici identificate în cadrul Grupului de Lucru la Nivel Înalt pentru Managementul Integrat al Frontierelor (HL IBM WG).

Strategia a fost structurată pe 11 din cele 12 componente strategice (componenta privind măsurile tehnice și operative în Spațiul Schengen fiind abordată doar în perspectiva aderării României la Spațiul Schengen) și pe cele 3 componente orizontale (Educație și formare; Drepturi fundamentale; Cercetare și inovare.) prevăzute în art. 3 din Regulamentul (UE) 2019/1896, fiind totodată în acord cu recomandările europene în domeniu.

Strategia prevede trei obiective strategice:

- Îmbunătățirea proceselor decizionale pe baza unei imagini situaționale complete;
- Consolidarea frontierei de stat/frontierelor externe ale UE;
- Asigurarea de capacități sustenabile de management integrat al frontierei de stat.

Acestor obiective strategice le sunt subsumate 12 obiective specifice și 45 de direcții de acțiune. Strategia este însoțită de Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei.

- Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea *Strategiei Naționale de ordine și siguranță publică, pentru perioada 2023 – 2027*;

Hotărârea Guvernului pune în aplicare obiectivele stabilite pentru domeniul afaceri interne prin Programul de Guvernare 2023 - 2024 „Viziune pentru națiune” și contribuie, în ansamblul său, la implementarea obiectivelor „Strategiei UE pentru o dezvoltare inteligentă și durabilă.

Strategia Națională de Ordine și Siguranță Publică, pentru perioada 2023 – 2027, a fost elaborată în acord cu situația specifică a României și vulnerabilitățile naționale, având în vedere apariția noilor provocări generate de amenințările convenționale și/sau neconvenționale, amploarea și consecințele fenomenului criminalității, precum și modul în care se reflectă social activitatea structurilor cu responsabilități în domeniu, a așteptărilor populației în legătură cu aceasta, pentru configurarea unui răspuns adecvat la noile amenințări ce vizează spațiul de siguranță publică.

Această strategie reprezintă dezvoltarea sectorială a dimensiunii de ordine publică din cadrul Strategiei Naționale de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024 și are la bază patru piloni prin care se trasează liniile strategice de acțiune specifice în acest domeniu: Prevenire și Contracarare, Performanță, Abordare integrată și management operațional, precum și Reziliență instituțională, fiind stabilite cinci obiective generale, cărora le sunt subsumate 23 de obiective specifice, 91 direcții de acțiune și 278 de activități concrete.

Strategia Națională de Ordine și Siguranță Publică, pentru perioada 2023-2027, propune, ca element de noutate, trasarea unor obiective generale, specifice, respectiv direcții de acțiune, care răspund, atât amenințărilor previzionate a se manifesta în perioada următoare la adresa ordinii și siguranței publice, cât și vulnerabilităților sistemice ale structurilor proprii.

Implementarea acestui document strategic va conduce la dezvoltarea activității tuturor structurilor, atât din perspectiva importanței sociale a acțiunilor desfășurate de acestea, care se va reflecta în sentimentul de siguranță resimțit de cetățeni, sporirea încrederii acestora în instituțiile publice, cât și prin adaptarea permanentă a activității la nevoile societății și la problemele existente în fiecare comunitate.

- Proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative privind străinii;
- Proiectul Ordonanței de urgență a Guvernului privind modalitatea de operare a sistemelor de aeronave fără pilot la bord în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, precum și pentru desemnarea Inspectoratului General de Aviație al Ministerului Afacerilor Interne, ca unitate de achiziții centralizată pentru achiziția centralizată de sisteme de aeronave fără pilot.

Proiectul de act normativ reglementează organizarea capabilităților operaționale ale Ministerului Afacerilor Interne pentru utilizarea sistemelor de aeronave fără pilot la bord (UAS), pentru colectarea informațiilor de interes pentru desfășurarea activității proprii și pentru desfășurarea activității ministerelor și organelor centrale de specialitate subordonate Guvernului sau ministerelor. Noile reglementări nu se aplică ministerelor și organelor centrale de specialitate subordonate Guvernului sau ministerelor în situația în care acestea operează sistemele de aeronave fără pilot la bord pentru colectarea informațiilor de interes fără sprijinul Ministerului Afacerilor Interne.

Pe de altă parte, potrivit punctului 61 din Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024, din perspectivă internă, obiectivele naționale de securitate vizează prevenirea și contracararea crimei organizate, inclusiv transfrontalieră, care, prin diverse acțiuni ilegale, inclusiv trafic de droguri de mare risc, pot afecta securitatea națională.

Astfel, s-a constatat că în ultima perioadă de timp s-a amplificat fenomenul traficului și consumului de droguri, în special în rândul tinerilor, situație care a condus la o îngrijorare a societății, care s-a reflectat în special în mass-media.

Membrii Consiliului Suprem de Apărare a Țării au ajuns la concluzia că, prin gravitate, modalități de manifestare, repetabilitatea acțiunilor și cumulul prejudiciilor aduse în planul sănătății, prin punerea în pericol a vieții sau a calității acesteia și în planul siguranței publice, pe fondul conectării țării noastre la rute internaționale de transfer/transport al stupefiantelor, consumul de droguri și alte substanțe stupefiante prejudiciază valorile de securitate națională prevăzute de Constituție și legislația în domeniul securității naționale. Astfel, sunt afectate ordinea de drept și climatul de exercitare neîngrădită a drepturilor, a libertăților și a îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor.

Gestionarea fenomenului prevenirii și combaterii consumului de droguri în rândul tinerilor și al elevilor, inclusiv tratamentul de specialitate, reabilitarea, reintegrarea socială și recuperarea, presupune un efort național conjugat, multidisciplinar, cu implicarea instituțiilor din arcul guvernamental, a serviciilor de informații, a structurilor Ministerului Public, a autorităților locale și a societății civile, precum și a familiilor consumatorilor.

În acest context, pentru prevenirea și combaterea acestui fenomen, în baza prerogativelor sale, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a analizat problematica consumului de droguri și a altor substanțe stupefiante de către tineri sau elevi – risc major la adresa siguranței individuale și naționale și a decis constituirea unui grup de lucru interinstituțional format din secretari de stat, nominalizați de către Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației, Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse, reprezentanți ai Serviciului Român de Informații, procurori desemnați de către Ministerul Public și specialiști din instituțiile angrenate, sub coordonarea Guvernului României.

În același timp, Consiliul a stabilit măsuri și la nivelul unităților administrative, astfel că, la nivel județean, vor fi constituite grupuri de lucru operaționale, formate din specialiști și experți desemnați de către celelalte instituții responsabile.

Mai mult decât atât, a stabilit măsuri care vizează direct mediul educațional, precum implementarea cu rigurozitate a Planului Național Cadru de Acțiune privind Siguranța Școlară, mecanism de cooperare care prevede, măsurile pentru asigurarea unui climat optim în unitățile de învățământ, pentru elevi și cadrele didactice, și măsuri concrete în problematica drogurilor.

Acest demers al Consiliului a avut la bază nevoia de impulsioneare într-un cadru strategic, decizional, la nivel înalt, a cooperării și intensificării luptei împotriva traficului și consumului de droguri, asigurării unui sprijin adecvat instituțiilor implicate în ceea ce privește adaptarea cadrului legislativ la realitățile actuale, asigurarea resurselor umane și financiare necesare, precum și maximizarea rezultatelor acțiunilor acestora.

Totodată, a fost fundamentat pe faptul că răspunsul instituțional la dinamica fenomenului de referință nu poate fi limitat la o singură instituție sau organizație, ci trebuie să fie rezultatul unei cooperări intra și interinstituționale constante și eficiente, însă pentru următoarea perioadă, consolidarea parteneriatelor dintre instituțiile statului, cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii fenomenului, societatea civilă și reprezentanții media, în vederea proiectării și dezvoltării unor demersuri comune pentru gestionarea eficientă a situațiilor de risc, reprezintă o prioritate.

În activitatea de combatere a fenomenului infracțional, eforturile s-au concentrat pe prevenirea și combaterea criminalității organizate și a celei economico-financiare, prevenirea și combaterea traficului de persoane, combaterea finanțării terorismului, combaterea criminalității informatice, prevenirea criminalității stradale și siguranța în școli.

De asemenea, activitatea specifică a vizat asigurarea climatului de siguranță al cetățenilor pe palierul ordinii publice și asigurarea pazei obiectivelor de importanță deosebită.

Atenție a fost acordată și fenomenului infracțional din zona de nord și nord-est a României pe fondul afluxului masiv de cetățeni ucraineni datorat agresiunii Federației Ruse asupra Ucrainei, inclusiv asigurării securității acestora din urmă.

În perioada de referință, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a menținut în atenție problematica referitoare la azil, migrație și frontiere.

În această ordine de idei, în anul 2023 a crescut numărul returnărilor străinilor depistați în situații ilegale pe teritoriul României, iar cererile de azil au avut un trend descendent, cu mențiunea că un procent semnificativ din cererile de azil au fost depuse de cetățeni ucraineni, care s-au deplasat extern pe fondul conflictului militar din țara lor, menținându-se astfel presiunea atât pe sistemul de migrație, cât și pe cel de azil.

Pe parcursul anului 2023, membrii Consiliului Suprem de Apărare a Țării au fost informați și cu privire la alte problematice de interes din sfera afaceri interne, cum ar fi:

- ➔ impactul dezinformării în potențarea riscurilor care pot genera tulburări grave ale ordinii și siguranței publice;
- ➔ stadiul operaționalizării punctelor de comandă de protecție civilă;
- ➔ strategiile autonomist-separatiste și impactul în planul ordinii și siguranței publice.

Contextul agresiunii militare ruse împotriva Ucrainei, dublat de ajutorul militar și umanitar oferit ucrainenilor de către statele vestice, a generat o creștere semnificativă a intensității, volumului și complexității activităților cu caracter hibrid derulate de către Federația Rusă, îndreptate împotriva tuturor statelor și organizațiilor internaționale *like-minded* care se opun acestui conflict.

În această arhitectură de ofensivitate hibridă, statelor aliate din proximitatea Ucrainei, cum este și cazul României, li s-a acordat de către Federația Rusă o atenție sporită, urmărindu-se, prin modelarea continuă a opiniei publice, destabilizarea capacității de decizie a autorităților guvernamentale și diluarea gradului de coeziune aliată. La aceste elemente se adaugă acțiunile concertate din sfera hibridă inițiate de alte state cu interese ostile României.

Ca urmare, membrii Consiliului Suprem de Apărare a Țării au fost informați cu privire la evaluarea impactului acțiunilor hibride la nivelul Ministerului Afacerilor Interne.

III.3. AGRESIUNEA FEDERAȚIEI RUSE ÎMPOTRIVA UCRAINEI. IMPLICAȚII PENTRU ROMÂNIA

Poziția României de condamnare și asigurare a unui răspuns adecvat la agresiunea rusă împotriva Ucrainei a constituit unul dintre obiectivele țării noastre aprobate de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării pentru Summit-ul NATO de la Vilnius, poziție care a continuat să fie promovată în cadrul tuturor formatelor de colaborare multilaterală, inclusiv la nivelul Consiliului de Securitate și al Adunării Generale ale Organizației Națiunilor Unite. A fost reafirmat sprijinul ferm al României pentru independența, suveranitatea și integritatea teritorială ale Ucrainei sprijinul multidimensional acordat pe multiple paliere, atât timp cât va fi necesar.

Ca răspuns la agresiunea rusă împotriva Ucrainei, în 2023, au continuat acțiunile de sprijinire multidimensională a Ucrainei, incluzând eforturi de natură politico-diplomatică, economică, financiară, umanitară sau sectorială, dar și vizând promovarea aplicării instrumentelor dreptului internațional sau combaterea crizei alimentare globale.

S-a consemnat o dinamizare a contactelor oficiale și aprofundarea colaborării practice. Angajamentul României de a sprijini ferm independența, integritatea teritorială și suveranitatea Ucrainei, lucru reafirmat în toate formatele de dialog, precum și în plan bilateral, prin semnarea Declarației comune a Președinților României și Ucrainei cu privire la integrarea euroatlantică a Ucrainei, semnată în marja Summit-ului Comunității Politice Europe, și a Declarației Comune a Președinților României și Ucrainei, din luna octombrie 2023 de la București. De remarcat că acest din urmă document marchează demararea procesului de ridicare a relației bilaterale dintre cele două state la nivel de parteneriat strategic.

Este de menționat, deopotrivă, organizarea primei ședințe comune a Guvernelor României și Ucrainei (Kiev, 18 octombrie 2023), în continuarea vizitei Prim-Ministrului Ucrainei în România (18 august 2023). Acordurile și memorandumurile de înțelegere semnate ca urmare a acestor două acțiuni au consolidat colaborarea sectorială între cele două state, în beneficiul cetățenilor români și ucraineni.

La 13 aprilie 2023, Ministerele Afacerilor Externe ale României și Ucrainei au co-organizat, la București, sub egida Platformei Internaționale Crimeea, prima Conferință privind Securitatea Mării Negre.

În acest context, a avut loc reuniunea trilaterală România - Republica Moldova - Ucraina, la nivel de ministere de externe și ministere de apărare, unde oficialii din cele trei țări au semnat o Declarație comună, reiterând importanța dialogului trilateral pentru securitatea în regiunea Mării Negre. De asemenea, în luna iunie 2023, România a fost reprezentată la nivel de ministru de externe la Conferința privind reconstrucția Ucrainei, organizată la Londra, iar în data de 2 octombrie 2023, a fost organizată la Kiev reuniunea informală a Consiliului Afaceri Externe.

În luna decembrie 2023 au avut loc consultările ministrului român de externe cu vice-prim-ministrul pentru integrarea europeană și euro-atlantică a Ucrainei, fiind evocată importanța anunțării deciziei de deschidere a negocierilor de aderare la Uniunea Europeană cu Ucraina și Republica Moldova la reuniunea Consiliului European, partea română salutând, deopotrivă, reformele adoptate de Rada Supremă de la Kiev privind protecția drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale.

România a sprijinit adoptarea, la 23 februarie 2023, a Rezoluției Adunării Generale ONU privind asigurarea unei păci cuprinzătoare, juste și durabile în Ucraina, în marja evenimentelor organizate la sediul ONU din New York pentru marcarea unui an de la debutul agresiunii Federației Ruse împotriva Ucrainei. Totodată, România a continuat să exprime ferm sprijinul pentru Formula pentru Pace, cadru unic care să conducă la o pace cuprinzătoare, justă și durabilă, cu sublinierea necesității ca Federația Rusă să se retragă complet și imediat de pe teritoriul Ucrainei, în cadrul granițelor recunoscute internațional.

Printre măsurile concrete adoptate de România s-au numărat: creșterea capacității de tranzit la punctele de trecere a frontierei cu Ucraina și Moldova, reabilitarea și redeschiderea segmentelor de cale ferată cu ecartament larg de pe teritoriul național, extinderea capacităților de preluare în portul Constanța și în porturile de la Dunărea Maritimă, creșterea capacității de tranzit pe Canalul Sulina și deschiderea de noi puncte de trecere a frontierei cu Ucraina.

Astfel, la finalul anului 2023, 70% din exporturile de cereale ale Ucrainei au fost livrate prin coridoarele de transport ale României, rezultând de la începutul conflictului până în luna decembrie 2023, un total de 33 milioane de tone de cereale ucrainene și produse derivate tranzitate prin România către piețele internaționale, și în regiunile vulnerabile ale globului.

Sprijinul concret al României pentru continuarea procesului de aderare a Ucrainei la Uniunea Europeană a îmbrăcat diverse forme, un exemplu constituindu-l organizarea cursului de formare în afaceri europene pentru funcționarii publici ucraineni (în luna septembrie 2023, la Ujgorod).

De asemenea, România a continuat să se implice în eforturile comunității internaționale care vizează utilizarea mecanismelor prevăzute de sistemul dreptului internațional, inclusiv cele jurisdicționale, în vederea asigurării tragerii la răspundere a Federației Ruse pentru agresiunea declanșată împotriva Ucrainei.

În plus, România a participat activ la negocierile care au condus la adoptarea, de către Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei, la 12 mai 2023, a Acordului parțial extins, privind instituirea Registrului daunelor cauzate de agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei. Invazia Ucrainei a redemonstrat determinarea Federației Ruse de a utiliza forța militară precum și pentru realizarea obiectivului de politică externă de preservare a influenței ruse în așa-numita „Vecinătate Apropiată”, având potențialul să determine reconfigurări de securitate în Regiunea Extinsă a Mării Negre și să vulnerabilizeze suplimentar această zonă, cu efecte în cascadă asupra tuturor paliereleor vieții sociale, economice și politice.

Poziționarea geografică a României, în proximitatea zonei de conflict a determinat asumarea, de către statul român a unui rol activ în securizarea flancului estic al NATO și în păstrarea echilibrului strategic în plan regional.

Astfel, în domeniul militar s-au desfășurat activități și acțiuni pentru:

- analiza cadrului legislativ și continuarea elaborării/armonizării legislației naționale în domeniul interinstituțional (managementul crizelor, securitate cibernetică, reziliență etc.);
- creșterea relevanței strategice a României în cadrul NATO și UE;
- consolidarea Parteneriatului Strategic cu SUA și intensificarea cooperării bilaterale;
- implementarea de măsuri pentru asigurarea consolidării posturii de apărare și descurajare, prin dezvoltarea unor capacități de apărare robuste și reziliente, credibile, interoperabile, flexibile și eficiente, pentru descurajarea unei agresiuni împotriva României și a articulării unui răspuns interinstituțional adecvat la provocările actuale și viitoare de securitate.

Deși riscurile asociate unei agresiuni convenționale asupra teritoriului național rămân la un nivel minim, expunerea la operațiunile informatice, psihologice, cibernetice și de propagandă, instrumentele politice și economice, sociale, culturale și religioase, precum și la activități hibride sincronizate ale Federației Ruse nu poate fi neglijată.

Acțiunile militare desfășurate de Federația Rusă împotriva Ucrainei expun România unei serii de riscuri asociate efectelor acțiunilor operațiilor militare din vecinătatea granițelor, precum: dislocarea minelor marine în largul Mării Negre, posibilitatea lovirii accidentale a unor elemente de infrastructură de pe teritoriul național, din apele teritoriale sau zona economică exclusivă, precum și a navelor participante la traficul maritim și fluvial.

De asemenea, intensificarea loviturilor Federației Ruse asupra porturilor ucrainiene de la Dunăre prezintă riscul producerii unor lovituri accidentale pe teritoriul României din vecinătatea frontierei fluviale cu Ucraina. Pe de altă parte, intensificarea ritmului și extinderea operațiilor militare de către beligeranți în bazinul Mării Negre a dus la creșterea riscurilor și amenințărilor la adresa traficului naval maritim și fluvial, aspect care ar putea genera un impact negativ asupra activităților economice din regiune. În consecință, în cursul anului 2023, au fost dispuse măsuri pentru creșterea prezenței și întărirea posturii militare pentru ridicarea nivelului de monitorizare al zonelor de risc.

În același timp, forțele navale au continuat executarea setului de măsuri specifice pentru securizarea căilor de comunicații maritime împotriva minelor marine. De asemenea, s-a întărit cooperarea și coordonarea interinstituțională atât la nivelul autorităților din compunerea sistemului național de securitate, cât și a altor autorități ale administrației publice cu responsabilități în domeniul securității naționale relevante pentru contextul menționat.

Modificările generate de conflictul din Ucraina asupra mediului de securitate și care vizează apărarea națională și colectivă au fost luate în calcul în cadrul acțiunilor de revizuire sau actualizare a planurilor naționale de apărare și aliate.

La inițierea crizei de securitate provocate de agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei, Alianța a întreprins o serie de acțiuni de întărire a apărării colective. Astfel, măsurile de răspuns la criză decise la nivel aliat au fost analizate și implementate la nivel național fiind active și pe parcursul anului 2023. Statul Major al Apărării a coordonat implementarea tuturor măsurilor de răspuns la criză agreeate la nivel aliat, în baza deciziilor autorităților abilitate ale statului român, cu aportul instituțiilor din cadrul Sistemului Național de Apărare și altor instituții cu responsabilități în domeniul apărării și gestionării situațiilor de criză.

Conflictul din Ucraina a evidențiat importanța deținerii unei capacități de apărare solide precum și apartenența la o alianță puternică. În acest sens, România a continuat și intensificat eforturile de modernizare specifice instrumentului militar de putere, în special prin achiziționarea de echipamente și tehnologie militară avansată, conform Planul de înzestrare a Armatei României 2024 – 2033, aprobat de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării.

În cadru interinstituțional, s-au executat și se continuă misiunile specifice de cercetare și descoperire a minelor în scopul neutralizării acestora, pentru asigurarea libertății de navigație și securizării căilor de comunicații maritime din spațiile de interes al României la Marea Neagră, anume marea teritorială, zona contiguă precum și zona economică exclusivă.

Prelungirea conflictului în 2024 va testa, odată în plus, capacitatea de reziliență a societăților occidentale și coeziunea statelor NATO și UE. Eventuala scădere a sprijinului financiar și material pentru Ucraina, urmare a ciclurilor electorale din statele occidentale, va avea efecte aproape imediate atât în ceea ce privește capacitatea de luptă a unităților angajate direct în conflict, cât și capacitatea economiei și a populației ucrainene de a susține efortul de război. Federația Rusă ar putea specula situația și iniția acțiuni ofensive pe toată lungimea frontului, diminuând astfel perspectivele Ucrainei de a încheia favorabil conflictul.

În aceste condiții, Statul Român trebuie să fie pregătit pentru gestionarea riscurilor generate de derularea unui conflict armat de amploare, de lungă durată, în apropierea granițelor și să-și dezvolte reziliența pe toate componentele sale pentru a limita consecințele nefaste ale acestuia.

Indiferent de momentul și de modalitatea de încheiere a conflictului, Federația Rusă va continua să reprezinte pentru România o amenințare pe termen lung din cauza subminării echilibrului regional și militarizarea excesivă a întregului areal al Mării Negre.

În acest sens, Strategia Regională de Securitate a SUA la Marea Neagră poate asigura un cadru adecvat pentru întărirea opțiunilor politico-militare de răspuns la amenințarea rusă, care să contribuie la armonizarea pozițiilor statelor aliate riverane.

Creșterea fluxurilor migratorii la frontierele României a impus adaptarea cadrului de planificare și reglementarea de măsuri în plan operațional, dintre numeroasele măsuri implementate pe acest palier, exemplificăm:

- reorganizarea fluxului de trafic al persoanelor, prin stabilirea unor zone tampon, zone de așteptare și puncte de asigurare a nevoilor de bază;

- eficientizarea acțiunilor de prevenire și combatere a trecerilor ilegale ale frontierei;
- suplimentarea personalului din cadrul punctelor de trecere a frontierei, precum și a tehnicii mobile pentru efectuarea formalităților de control și cu lucrători din cadrul Frontex;
- asigurarea fluxurilor informaționale/decizionale care au permis adoptarea unor măsuri cu caracter imediat și coordonat pentru gestionarea situațiilor generatoare de riscuri pe palierul ordinii și siguranței publice;
- eficientizarea controlului și reducerea timpilor de așteptare la trecerile la frontierele comune cu Ucraina și Republica Moldova, cu referire la mijloacele de transport marfă;
- utilizarea la maxim a arterelor de control, fiind creată inclusiv posibilitatea de a se efectua verificările pentru intrarea în România pe arterele utilizate pentru ieșirea din țară;
- adaptarea măsurilor pe traseele de deplasare, din cadrul coridoarelor umanitare, în punctele de interes identificate și instruirea personalului propriu privind gama de activități din responsabilitate și necesitatea creșterii atenției, pe timpul exercitării atribuțiilor de serviciu;
- adaptarea dispozitivelor instituite în proximitatea sediilor misiunilor diplomatice, obiectivelor militare și a celorlalte obiective de interes din zona de responsabilitate, în corelare cu rezultatele evaluărilor de risc realizate;
- constituirea unor capacități de intervenție, în scopul asigurării unei intervenții imediate și coordonate, pentru gestionarea, cu operativitate, a oricăror situații generatoare de risc, produse în zona de responsabilitate;
- realizarea unor demersuri pentru deschiderea punctelor de trecere a frontierei, inclusiv pentru tranzitul de automarfare;
- asigurarea de coridoare verzi pentru preluarea persoanelor strămutate din cauza conflictului armat;
- constituirea Celulei de Coordonare Operațională la nivelul Centrului Național de Coordonare și Conducere a Intervenției (CNCCI), cu activitate permanentă, cu rol de facilitare a fluxului informațional decizional și coordonare a activităților protecției civile de gestionarea situației generate de apariția unui aflus de persoane refugiate de pe teritoriul Ucrainei;
- gestionarea, în sistem integrat, a problematicii siguranței persoanelor sosite din Ucraina, prin constituirea unui Grup de lucru intrainstituțional, în cadrul căruia se analizează zilnic situația persoanelor din Ucraina din zona de responsabilitate, evenimentele/incidentele din zona de responsabilitate, cu implicarea cetățenilor ucraineni precum și situația persoanelor care au trecut ilegal frontiera de stat;
- operaționalizarea unui centru telefonic integrat, unde polițiști de frontieră români, vorbitori de limbă ucraineană, sunt alături de dispecerii care preiau apelurile telefonice, non-stop, la numărul unic de informare al Poliției de Frontieră;
- crearea unor fluxuri separate pentru persoanele care nu dețin documente și pentru persoanele vulnerabile, în funcție de necesități și raportat la configurația punctelor de trecere;

- acordarea unei atenții deosebite nevoilor specifice ale unor categorii vulnerabile de populație (copii, femei, persoane în vârstă etc.), pe parcursul tuturor activităților de control desfășurate, acestea fiind îndrumate, după caz, autorităților naționale competente, în vederea obținerii sprijinului necesar sau pentru o evaluare suplimentară;

- coordonarea suportului pentru misiunile diplomatice ale unor state;

- asigurarea măsurilor de protecție pentru securitatea transporturilor speciale, care tranzitează România, spre Ucraina.

În planul asistenței umanitare s-au dispus măsuri pentru menținerea, până în luna iunie 2023, la nivel național și județean a centrelor de coordonare și conducere a intervenției, încadrate cu reprezentanți din cadrul autorităților cu responsabilități și competențe în domeniu, iar la nivelul județelor Vaslui și Tulcea au fost menținute puncte operative avansate. Ulterior acestei date, activitatea a fost preluată de Centrul Operațional Național, respectiv Centrele Operaționale din cadrul Inspectoratelor Județene pentru Situații de Urgență. În acest context, au fost executate 10.834 misiuni de ajutor umanitar (transport ajutoare umanitare, transport persoane refugiate intra și interjudețene).

III.4. COMUNITATEA NAȚIONALĂ DE INFORMAȚII. COORDONAREA UNITARĂ A ACTIVITĂȚII DE INFORMAȚII, CONTRAINFORMAȚII ȘI DE SECURITATE

Pe parcursul anului 2023, Comunitatea Națională de Informații (CNI), prin Oficiul pentru Informații Integrate, și-a îndeplinit atribuțiile pe linia integrării și evaluării informațiilor destinate susținerii politicilor naționale de securitate la nivel strategic, precum și de informare a beneficiarilor stabiliți conform legii.

În anul 2023 a continuat cooperarea strategică și analitică între instituțiile componente ale Comunității Naționale de Informații. Dialogul a fost valorificat prin demersuri precum prezentarea comună a unor teme Consiliului Suprem de Apărare a Țării sau convenirea unitară de documente cadru, care setează repere comune de acțiune în planul securității naționale.

Consiliul Suprem de Apărare a Țării a procedat la analizarea și aprobarea *activității desfășurate de către instituțiile cu atribuții în domeniul securității naționale în anul 2022 și a principalelor direcții de activitate pentru anul 2023*. Membrii Consiliului au constatat că toate instituțiile implicate au acționat conform misiunilor și obiectivelor instituționale asumate în perioada de referință.

O atenție aparte a fost alocată evaluării privind riscurile, amenințările și vulnerabilitățile la adresa României, prin orientarea cât mai eficientă a activității informativ-operative specifice a instituțiilor cu astfel de atribuții în domeniul securității naționale.

Totodată, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a avut permanent în atenție evoluțiile fenomenului militar și politico-militar internațional, cu accent pe spațiile de interes strategic ale României, respectiv pe implicațiile acestor evoluții asupra securității țării noastre.

III.5. PREVENIREA ȘI COMBATAREA TERORISMULUI

În anul 2023, în cadrul Consiliului Suprem de Apărare a Țării au fost analizate evoluțiile fenomenului terorist, elementele luate în calcul și considerate de mare interes, au fost amenințările și vulnerabilitățile la adresa securității naționale, precum și provocările în gestionarea acestora.

Din postura de coordonator strategic al Sistemului Național pentru Prevenirea și Combaterea Terorismului, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a manifestat preocupare pentru evaluarea evoluțiilor în această problematică și, în conformitate cu art. 13 alin. (3) din Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului cu modificările și completările ulterioare, a aprobat raportul anual referitor la modul de îndeplinire a activităților desfășurate în cadrul Sistemului național de combatere a terorismului (SNPCT).

A fost evaluat modul în care au fost adaptate formatele de cooperare interinstituțională la provocările mediului de securitate, subiectele supuse atenției Consiliului Suprem de Apărare a Țării de către Serviciul Român de Informații fiind: cooperarea în formatul SNPCT; continuarea demersului de acreditare a terminalelor distante din cadrul sistemului informatic de comunicații (CCOA-SNPCT); testarea capacității de răspuns la incidente de amenințare activă în zonele publice care sunt confirmate ulterior, ca acte de terorism; cooperarea în domeniul însoțitorilor înarmați la bordul aeronavelor; prevenirea și utilizarea sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului; dezvoltarea unor proiecte accesate din fonduri europene vizând protecția luptătorilor antiteroriști, creșterea capacității de intervenție multi-risc și a capacităților de gestionare a situațiilor de urgență în domeniul chimic, biologic, radiologic și nuclear și pirotehnic asociate.

De asemenea, la propunerea Serviciului Român de Informații, Consiliul a aprobat varianta actualizată a Regulamentului de organizare și funcționare a Centrului de Coordonare Operativă Antiteroristă.

Nu în ultimul rând, Consiliul a fost informat cu privire la evoluțiile fenomenului radicalizării islamiste în România și provocările întâmpinate în gestionarea în format interinstituțional a acestei problematice.

III.6. ASIGURAREA RESURSELOR ȘI INFRASTRUCTURII NECESARE APĂRĂRII ȚĂRII ȘI SECURITĂȚII NAȚIONALE

Prin alocarea unui buget de 2% din PIB pentru apărare, începând cu anul 2017 și majorarea acestuia la 2,5% din anul 2023 în conformitate cu decizia Consiliului Suprem de Apărare a Țării din ședința din 01.03.2022, s-a permis inițierea unui amplu proces de modernizare a structurii de forțe a Armatei României prin dotarea acesteia cu tehnică și echipamente militare moderne. În vederea protejării intereselor esențiale de apărare a țării, acolo unde a fost posibil, s-a avut în vedere și implicarea industriei naționale de apărare atât în cazul producției cât și în cazul asigurării mentenanței echipamentelor pe durata ciclului de viață.

Pentru asigurarea derulării procesului de înzestrare a structurii de forțe cu tehnică și echipamente militare care să răspundă cerințelor operaționale actuale și a cerințelor de interoperabilitate cu cele din dotarea armatelor celorlalte state membre NATO și UE, Ministerul Apărării Naționale a propus spre analiză și aprobare Planul de înzestrare a Armatei României 2024-2033, plan care a fost aprobat de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării.

De asemenea, a fost aprobată achiziția de echipamente militare necesare dotării și operaționalizării structurilor de forțe pentru operații speciale prevăzute în planurile de apărare și de contingență ale României și îndeplinirii angajamentelor asumate.

În anul 2023, au fost supuse analizării și avizării Consiliului Suprem de Apărare a Țării, 12 programe de înzestrare în vederea obținerii aprobării prealabile a Parlamentului, conform prevederilor art. 51 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2011 privind atribuirea anumitor contracte de achiziții publice în domeniile apărării și securității, cu modificările și completările ulterioare, astfel: transportor blindat pentru trupe, etapa a II-a; sistem integrat de arme SHORAD-VSHORAD; mașina de luptă a infanteriei, pe șenile – MLI; sistem obuzier cal. 155mm de nivel Batalion; rachetă aer-aer dirijată radar cu rază medie de acțiune AIM-120 AMRAAM; rachetă aer-aer dirijată infraroșu cu rază scurtă de acțiune AIM-9X SIDEWINDER; tanc principal de luptă; submarin clasa SCORPENE; modernizare nave purtătoare de rachete; sisteme C4I cu capabilități de integrare ISTAR (SICIB și PC Bg.); avion de generația a-V-a, F 35; vânătorul de mine.

Infrastructura militară și facilitățile aferente au drept obiectiv asigurarea condițiilor necesare pentru staționarea, instruirea, protecția și mobilizarea forțelor armate, în timp de pace, criză sau război. Modificările cerințelor operaționale ale structurii de forțe, precum și dezvoltarea de noi capabilități militare conduc la o cerință constantă pentru schimbări în configurația patrimoniului imobiliar.

În conformitate cu art. 14 alin. (2) din Legea nr. 203/2015 privind planificarea apărării, cu modificările și completările ulterioare, Ministerul Apărării Naționale a prezentat Consiliului Suprem de Apărare a Țării o informare privind stadiul îndeplinirii obiectivelor și priorităților ministerului, stabilite prin Directiva de planificare a apărării, la nivelul anului precedent. Documentul a evidențiat o abordare modernă, integrată și multianuală privind managementul integrat al resurselor pentru apărare în cadrul Ministerului Apărării Naționale.

Eforturile au vizat continuarea procesului de dezvoltare și menținere a capabilităților asumate de România în cadrul Procesului NATO de planificare a apărării, incluse în Pachetul de Ținte de Capabilități 2021. Prin urmare s-au abordat cu prioritate programele de înzestrare care contribuie la implementarea Țintelor de Capabilități, dotarea structurilor cuprinse în angajamentele asumate în cadrul NATO sau a structurilor în curs de operaționalizare, precum și cele solicitate de categoriile de forțe, cu contracte în derulare, cu proceduri de atribuire inițiate sau care erau complet pregătite din punct de vedere tehnic și urmau a fi inițiate în momentul alocării resurselor financiare.

Astfel, au fost înregistrate progrese prin inițierea/continuarea derulării unor programe de înzestrare semnificative destinate implementării țințelor de capabilități asumate față de NATO.

Totodată, în anul de referință, a continuat participarea la nivelul aprobat cu forțe și mijloace în teatrele de operații, concomitent cu intensificarea instrucției în format întrunit și creșterea nivelului de interoperabilitate cu structurile aliate prin creșterea numărului și dimensiunii exercițiilor multinaționale desfășurate în țară și în străinătate, cu utilizarea de standarde operaționale și tehnice comune.

Având în vedere contextul geopolitic actual care necesită revitalizarea industriei naționale de apărare prin investiții și ținând cont de nevoia regândirii domeniului de aplicare în materia operațiunilor compensatorii, la nivelul Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, a fost inițiată și adoptată în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 124/2023 privind derularea operațiunilor de cooperare tehnologică și industrială în domeniul apărării și securității, înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Române de Cooperare Tehnologică și Industrială pentru Securitate și Apărare și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene și unele măsuri fiscal-bugetare.

De asemenea, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului a derulat activități specifice privind autorizarea operatorilor economici pentru ca aceștia să desfășoare în România activitățile necesare realizării de produse militare, sensibile și strategice, și/sau să presteze serviciile aferente acestora, fiind autorizați 50 de operatori economici în anul 2023.

Pe linia politicii de dezvoltare a implicării industriei naționale de apărare cu capital integral și/sau majoritar de stat în efortul de înzestrare a forțelor armate ale României cu armament, muniții și material de război, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului a alocat fonduri pentru modernizarea capacităților de producție. Scopul urmărit a fost retehnologizarea și operaționalizarea unor operatori economici din industria națională de apărare în vederea integrării unor capabilități moderne și îmbunătățirea nivelului tehnologic diversificarea, precum creșterea performanțelor și a nivelului calitativ al produselor realizate la parametrii compatibili cu standardele NATO.

Resursele necesare apărării și securității naționale pentru instituțiile din cadrul Sistemului Național de Apărare au fost elaborate și supuse avizării Consiliului Suprem de Apărare a Țării în cadrul propunerilor privind proiectul de buget al acestora, pentru anul 2023.

Consiliul Suprem de Apărare a Țării a avizat Strategia Națională de Management Integrat al Frontierei de Stat a României 2023 - 2027 și proiecte de acte normative privind structura organizatorică și efectivele Ministerului Afacerilor Interne, ale Serviciului Român de Informații și ale Directoratului Național de Securitate Cibernetică.

În perioada de referință, Consiliul a analizat și aprobat modificarea Nomenclatorului funcțiilor de general din Armata României.

Totodată, Consiliul a avizat bugetele instituțiilor cu atribuții în domeniul apărării țării și securității naționale pentru anul 2024, urmărind ca sumele alocate să fie în concordanță cu cele solicitate, astfel încât să nu fie periclitate misiunile încredințate.

De asemenea, pentru desfășurarea în condiții de normalitate, a activităților specifice destinate realizării securității naționale de către instituțiile cu atribuții în domeniu, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a analizat și aprobat execuțiile bugetare ale cheltuielilor operative pentru anul 2022 și plafoanele de cheltuieli operative pentru anul 2023 ale acestora.

III.7. PREGĂTIREA ECONOMIEI ȘI A REZERVEI DE MOBILIZARE PENTRU APĂRARE

Pregătirea economiei și a rezervei de mobilizare pentru apărare a fost constant în atenția Consiliului Suprem de Apărare a Țării. Potrivit *Planului verificării stadiului pregătirii populației, economiei și a teritoriului pentru apărare prin exerciții și antrenamente de mobilizare în perioada 01.01-31.12.2023*, în anul 2023 au fost planificate opt exerciții de mobilizare.

Rezultatele acestora vor face obiectul Raportului privind principalele concluzii ale desfășurării exercițiilor și antrenamentelor de mobilizare, în anul 2023, pentru verificarea stadiului pregătirii populației, economiei și a teritoriului pentru apărare, care urmează a fi prezentat spre analiză și aprobare Consiliului Suprem de Apărare a Țării în trimestrul I/2024.

În realizarea demersului de pregătire a economiei și a teritoriului pentru apărare Consiliul Suprem de Apărare a Țării a aprobat/avizat și alte măsuri pentru organizarea și coordonarea unitară a activităților factorilor implicați, precum:

- ➔ Proiectul de Hotărâre a Guvernului privind aprobarea Planului anual de pregătire a economiei naționale pentru apărare în anul 2023;
- ➔ Planul verificării stadiului pregătirii populației, economiei și a teritoriului pentru apărare prin exerciții de mobilizare în perioada 01.01 - 31.12.2024;
- ➔ Programul cu obiectivele de pregătire operativă a teritoriului pentru apărare, valabil în perioada 2021 - 2024, actualizat 2023.

Programul a fost elaborat în baza prevederilor art. 34 alin. (3) și ale art. 35 alin. (1) din Legea nr. 477/2003 privind pregătirea economiei naționale și a teritoriului pentru apărare, republicată, și conține obiectivele necesare satisfacerii nevoilor strategice și operative ale forțelor din domeniul apărării țării și securității naționale, propuse de către Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații Externe și Serviciul Român de Informații, cu avizul Statului Major al Apărării.

Totodată, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a avizat proiectul de Ordonanță de urgență pentru modificarea Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare.

IV. ACTIVITATEA DE AVIZARE A PROIECTELOR DE ACTE NORMATIVE, INIȚIATE SAU EMISE DE CĂTRE GUVERN, PRIVIND DOMENIUL SECURITĂȚII NAȚIONALE

În anul 2023, activitatea Consiliului Suprem de Apărare a Țării în acest domeniu a constat în **avizarea a 22 de proiecte de acte normative**, inițiate sau emise de către Guvernul României, dintre care exemplificăm:

- proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale;
- proiectul de Lege privind unele măsuri fiscal bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung;
- proiectul Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare;
- proiectul Ordonanței de urgență a Guvernului privind modalitatea de operare a sistemelor de aeronave fără pilot la bord în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, precum și pentru desemnarea Inspectoratului General de Aviație al Ministerului Afacerilor Interne, ca unitate de achiziții centralizată pentru achiziția centralizată de sisteme de aeronave fără pilot la bord;
- proiectul Ordonanței de urgență a Guvernului privind înființarea, dezvoltarea și administrarea unui Hub Financiar la nivelul Ministerului Finanțelor;
- proiectul de Hotărâre a Guvernului privind guvernanta Platformei de Cloud Governamental;
- proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Strategiei Naționale de Management Integrat al Frontierei de Stat a României 2023 – 2027;
- proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 370/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 477/2003 privind pregătirea economiei naționale și a teritoriului pentru apărare;
- proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Planului de urgență pentru securitatea aprovizionării cu gaze naturale în România;
- proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Strategiei Naționale de Ordine și Siguranță Publică, pentru perioada 2023 – 2027.

Totodată, Consiliul a aprobat **semnarea și/sau negocierea a șapte acorduri/memorandumuri**, printre care:

- Memorandumul de înțelegere între Ministerul Apărării Naționale din România și Departamentul Apărării al Statelor Unite ale Americii, cu privire la ofițerii de legătură;
- Acordul între Guvernul României și Guvernul Republicii Turcia privind cooperarea în domeniul militar;

- Memorandumul de Înțelegere între Guvernul Regatului Belgiei, Guvernul Republicii Cehia, Ministerul Apărării al Regatului Danemarcei, Ministerul Federal al Apărării al Republicii Federale Germania, Guvernul Greciei, Ministerul Apărării al Ungariei, Ministerul Apărării al Republicii Italiene, Guvernul Marelui Ducat al Luxemburgului, Guvernul Regatului Țărilor de Jos, Ministerul Apărării al Regatului Norvegiei, Guvernul Republicii Polonia, Guvernul Portugaliei, Ministerul Apărării Naționale al României, Ministerul Apărării al Regatului Spaniei, Guvernul Republicii Turcia, Guvernul Marii Britanii și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind revizuirea Memorandumului de Înțelegere pentru Operații și Sprijin (O&S) al Forței NATO de Avertizare Timpurie și Control (NAEW&C);

- Acordul între Ministerul Apărării Naționale din România și Ministerul Apărării din Bosnia și Herțegovina privind cooperarea în domeniul apărării;

- Memorandumul de înțelegere între Guvernul României și Guvernul Republicii Arabe Egipt privind cooperarea militară.

V. SECURITATEA CIBERNETICĂ

Pe palierul securității cibernetice, anul 2023 a fost caracterizat de creșterea amenințărilor din spațiul cibernetic pe fondul generat de conflictul din Ucraina, dar și de acutizarea tensiunilor la nivel internațional, caracteristică fiind creșterea rolului campaniilor hibride și a manipulării informației care utilizează atacurile cibernetice ca element de propagare sau potențare, intensificarea operațiunilor cibernetice ca parte a operațiunilor militare, dar și utilizarea noilor tehnologii, în special inteligența artificială, ca instrumente atât în cadrul acestor campanii, cât și de către grupările de criminalitate cibernetică.

Pe parcursul anului 2023, Consiliul Operativ de Securitate Cibernetică a analizat tematicile de interes privind securitatea cibernetică a României și a propus ca priorități, asigurarea cooperării interinstituționale în Sistemului Național de Securitate Cibernetică, promovarea și consolidarea măsurilor întreprinse de către instituțiile cu atribuții în domeniu și intensificarea acțiunilor de cooperare cu partenerii internaționali.

Consiliul Suprem de Apărare a Țării a analizat și aprobat proiectul de lege privind securitatea și apărarea cibernetică a României, luând act de faptul că, în pofida beneficiilor incontestabile, evoluțiile în zona IT&C și accelerarea digitalizării pot antrena riscul producerii unor daune severe și chiar blocaje ale sistemelor critice generate de amenințări cibernetice.

În anul 2023, a continuat implementarea proiectului Țițeica 3 – „Asigurarea protecției cibernetice atât pentru infrastructurile TIC publice, cât și pentru cele private cu valențe critice pentru securitatea națională, prin utilizarea tehnologiilor inteligente”, finanțat prin PNRR și care va avea 120 de instituții beneficiare.

Totodată, instituțiile cu atribuții în domeniu au diversificat și au crescut numărul activităților de instruire în domeniul securității și apărării cibernetice prin organizarea și participarea la exerciții, conferințe, grupuri de lucru, inițiative naționale și internaționale, precum:

- Participarea României la inițiativa Cooperarea Structurată Permanentă (PESCO), Cyber Rapid Response Teams and Mutual Assistance in Cyber Security (CRRT);

- CYBER UNITY 2023, exercițiul internațional în domeniul apărării cibernetice a fost organizat de USEUCOM și Departamentul Apărării din Luxemburg;

- MICNET 23, exercițiul de apărare cibernetică, organizat de Agenția Europeană pentru Apărare;

- STEADFAST JUPITER 2023, secvența de apărare cibernetică a exercițiului a oferit posibilitatea exersării proceselor aliate de coordonare și cooperare în mediul de operații spațiul cibernetic;

- LOCKED SHIELDS 23 și CYBER COALITION 23, cele mai importante exerciții organizate NATO pe domeniul apărării cibernetice, orientate atât spre zonă tehnică (testare a interoperabilității și verificarea capacității de răspuns la incidentele de securitate cibernetică), cât și operațională (planificare și conducere operații în spațiul cibernetic);

- CYBERMAN 23 exercițiu tehnic organizat de Ministerul Apărării Naționale care vizează instituțiile de învățământ naționale;

- CyDEX23, care a avut ca obiectiv exersarea capacităților de apărare în domeniul securității cibernetice împotriva amenințărilor la adresa infrastructurilor informatice și de comunicații de interes național.

Instituțiile naționale cu competențe în securitatea cibernetică au contribuit activ la creșterea nivelului de securitate cibernetică în rândul cetățenilor, prin intermediul unor buletine, materiale, rapoarte de threat-intelligence, comunicate de presă, parteneriate public-privat, care au abordat principalele evenimente din domeniu, evaluări ale amenințării cibernetice la adresa României, precum și o serie de provocări și proiecte.

Pe palierul cooperării internaționale, în parteneriat cu Ambasada SUA la București, Ministerul Afacerilor Externe și compania Microsoft – a avut loc a șaptea ediție a conferinței internaționale PS RO–SUA în domeniul securității cibernetice (având ca temă generală parteneriatul între sectorul public, cel privat și mediul academic), activitate de comunicare publică anuală destinată consolidării culturii de securitate cibernetică.

În concordanță cu sprijinul acordat Republicii Moldova, s-a derulat în condiții optime, proiectul coordonat de Ministerul Afacerilor Externe ca parte a planului anual de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, prin Agenția de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare (RO-AID), ce a avut ca scop sprijinirea Republicii Moldova pe componentele: securitate cibernetică, protecția infrastructurii critice și amenințări hibride.

De asemenea, pe parcursul anului 2023, au fost inițiate demersurile aferente dezvoltării hubului financiar de la nivelul Ministerului Finanțelor, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2023, care statuează faptul că elementele cu componenta de securitate națională sunt implementate prin Regia Autonomă RASIROM, cu rol de contractor-integrator.

Consiliul Suprem de Apărare a Țării a avut în atenție eforturile României în format inter-aliat în domeniul apărării cibernetice și importanța parteneriatului public-privat în consolidarea securității cibernetice.

În ceea ce privește dezvoltarea serviciilor și sistemelor de comunicații pentru instituțiile publice, la nivelul Comisiei interdepartamentale cu atribuții de coordonare pe linia tehnologiei informației și comunicațiilor din cadrul Consiliului Suprem de Apărare a Țării au fost adoptate măsuri ce au vizat realizarea interoperabilității sistemelor instituțiilor din domeniul apărării și securității naționale și au fost aprobate direcțiile de acțiune viitoare.

VI. PROTECȚIA INFORMAȚIILOR CLASIFICATE NAȚIONALE, NATO ȘI UE, PRECUM ȘI A CELOR CARE FAC OBIECTUL ACORDURILOR INTERNAȚIONALE

În calitate de coordonator la nivel național al programelor de protecție a informațiilor clasificate naționale, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a analizat modul de respectare a cadrului normativ în vigoare de către instituțiile deținătoare de informații clasificate, dispunând, totodată, măsuri de remediere a disfuncțiilor identificate.

Similar anilor anteriori, Autoritatea Desemnată de Securitate – Serviciul Român de Informații a acționat pentru consolidarea capacității entităților deținătoare de informații clasificate din zona de competență de gestionare a provocărilor la adresa protecției acestei categorii de informații, prin utilizarea eficientă atât a instrumentelor legale avute la dispoziție (ex: control, asistență de specialitate, avizare programe de prevenire a scurgerii de informații clasificate, acordare aviz de acces la date secrete de stat), cât și a capabilităților proprii destinate dezvoltării culturii de securitate la nivel național.

Analiza constatărilor și concluziilor rezultate din activitatea desfășurată pentru protecția informațiilor clasificate din sfera de competență a Serviciului Român de Informații, până la data de 15.09.2023 a evidențiat, în esență:

- neimplementarea la un număr important de deținători de informații clasificate a unor sisteme protective eficiente (urmare a neasumării responsabilităților legale de către decidenți);
- eludarea prevederilor cadrului legislativ cu incidență în domeniu de către unii utilizatori de date clasificate (pe fondul lipsei unui control adecvat din partea structurilor interne cu atribuții nemijlocite pe aceasta componentă).

În plus, abordarea superficială a activității protective survine și pe fondul unei legislații care nu mai corespunde, în totalitate, realităților actuale, motiv pentru care, în 2023, au fost reluate demersurile de ordin normativ vizând reconfigurarea sistemului național de protecție a informațiilor clasificate (în sensul modificării Standardelor naționale de protecție a informațiilor clasificate în România, aprobate prin Hotărârea de Guvern nr. 585/2002), proces în derulare și în care instituțiile cu responsabilități în domeniu s-au implicat activ în identificarea și promovarea variantelor optime de actualizare a legislației în materie.

VII. NUMIREA ÎN FUNCȚII, ÎNAINȚAREA ÎN GRADUL URMĂTOR A UNOR GENERALI ȘI ACORDAREA GRADULUI DE GENERAL DE BRIGADĂ/SIMILAR

Activitatea circumscrisă prerogativelor acordate Consiliului Suprem de Apărare a Țării în baza prevederilor art. 4 lit. d) și lit. f) din Legea nr. 415/2002 privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, cu modificările și completările ulterioare, respectiv ale art. 58 alin. (4) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, s-a materializat în emiterea a **11** hotărâri privind avizarea numirii în funcții prevăzute în statele de organizare cu gradul de general-locotenent, viceamiral și superioare acestora, **25** hotărâri pentru aprobarea propunerilor de înaintare în gradul următor a unor generali (similari) sau de acordare a gradului de general de brigadă (similar), respectiv **8** hotărâri privind participarea unor colonei/comandori la examenul pentru acordarea gradului de general de brigadă (similar).

Totodată, Consiliul a avizat numirea în funcția de șef al Statului Major al Apărării, precum și în funcția de șef al Statului Major al Forțelor Terestre, în conformitate cu prevederile art. 4 lit. d) pct. 8 din Legea nr. 415/2002 privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, cu modificările ulterioare, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 39 alin. (5) din Legea nr. 346/2006, privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, cu modificările și completările ulterioare și ale art. 78 alin. (2) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, în temeiul prevederilor art. 4 lit. h) și lit. i) din Legea nr. 415/2002, cu modificările și completările ulterioare și ale art. 6 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 104/2021 privind înființarea Directoratului Național de Securitate Cibernetică, Consiliul a avizat numirea directorului adjunct al directorului Directoratului Național de Securitate Cibernetică.

VIII. ALTE DOMENII DE ACTIVITATE

În raport de cerințele subsumate prerogativelor sale constituționale și legale, pe parcursul anului 2023, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a abordat și alte problematici de interes major pentru România și pentru cetățenii acesteia.

A. Aplicarea prevederilor art. 144, art. 147, art. 150 și art. 228 din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare.

În conformitate cu dispozițiile art. 144, 147, 150 și 228 din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, Consiliul Suprem de Apărare a Țării verifică, din oficiu sau ori de câte ori este sesizat de Ministerul Justiției, Plenul sau secțiile Consiliului Superior al Magistraturii ori judecătorul sau procurorul vizat, veridicitatea declarațiilor olografe date anual pe proprie răspundere, potrivit legii penale, de judecători, procurori, magistrații-asistenți, personalul de specialitate juridică asimilat acestora și personalul auxiliar de specialitate din cadrul instanțelor judecătorești și parchetelor, din care să rezulte că nu au fost și nu sunt lucrători operativi, inclusiv acoperiți, informatori sau colaboratori ai vreunui serviciu de informații.

În acest sens, în anul 2023, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a verificat, prin instituțiile abilitate, veridicitatea unui număr de **5320 declarații** ale magistraților. În urma verificărilor efectuate, instituțiile abilitate au transmis că judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți, personalul de specialitate juridică asimilat acestora și personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și parchetelor, pentru care s-a solicitat efectuarea de verificări, nu figurează în evidențele acestora în calitate de lucrători operativi, inclusiv acoperiți, informatori sau colaboratori ai serviciilor de informații.

Rezultatele verificărilor au fost comunicate Ministerului Justiției și Consiliului Superior al Magistraturii.

B. Aplicarea unor prevederi din Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu implicații în domeniul securității naționale.

Ca urmare a modificării și completării Legii concurenței nr. 21/1996, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 46/2022 privind măsurile de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2019/452 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019 de stabilire a unui cadru pentru examinarea investițiilor străine directe în Uniune, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a fost investit cu prerogativa de a propune Guvernului României interzicerea acelor operațiuni economice de preluare a controlului asupra unor întreprinderi sau a unor active care prezintă riscuri pentru securitatea națională.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 46/2022 privind măsurile de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2019/452 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019 de stabilire a unui cadru pentru examinarea investițiilor străine directe în Uniune, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, stabilește ca investițiile străine să fie analizate de către Comisia pentru examinarea investițiilor străine, condusă de către șeful Cancelariei Prim-ministrului României, care va emite, după caz, aviz conform de autorizare, sau aviz consultativ de autorizare condiționată sau de respingere a cererii de autorizare.

Consiliul Suprem de Apărare a Țării va fi consultat în situațiile în care specificul și complexitatea cererii de autorizare analizate sau impactul acesteia asupra securității și ordinii publice, precum și asupra proiectelor și programelor de interes pentru Uniunea Europeană, va determina CEISD să declanșeze o cercetare detaliată a cererii de autorizare. În acest caz, Consiliul Suprem de Apărare a Țării va emite un aviz conform care va fi comunicat în cel mult 90 de zile de la solicitare.

Consiliul Suprem de Apărare a Țării poate solicita declanșarea procedurii privind cercetarea amănunțită a cererii de autorizare de către Consiliul Concurenței potrivit prevederilor din OUG 46/2022, atunci când acesta deține date sau informații în cazul unei cereri de autorizare aflate pe rolul CEISD.

În anul 2023, la sesizarea Comisiei pentru examinarea investițiilor străine directe, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a analizat un număr de **trei operațiuni de concentrare economică**, inițiate de diferite societăți comerciale, române și străine, iar rezultatul analizelor efectuate de către instituțiile specializate a fost acela că tranzacțiile în cauză prezintă elemente care să materializeze existența unor riscuri sau amenințări la adresa securității naționale. Rezultatele verificărilor au fost comunicate, potrivit legii, Comisiei pentru examinarea investițiilor străine directe.

C. Aplicarea prevederilor Legii nr. 163/2021 privind adoptarea unor măsuri referitoare la infrastructuri informatice și de comunicații de interes național și condițiile implementării rețelelor 5G.

Pe parcursul anului 2023, Consiliul Suprem de Apărare a Țării și-a îndeplinit atribuțiile care îi revin pe linia emiterii avizului conform privind utilizarea de tehnologii, echipamente și programe software în cadrul infrastructurilor informatice și de comunicații de interes național, precum și în rețelele 5G, în baza prevederilor Legii nr. 163/2021 privind adoptarea unor măsuri referitoare la infrastructuri informatice și de comunicații de interes național și condițiile implementării rețelelor 5G.

Potrivit normelor în vigoare, Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării a transmis solicitări din partea unor companii privind avizarea cererilor acestora de utilizare de tehnologii, echipamente și programe software în cadrul infrastructurilor informatice și de comunicații de interes național, precum și în rețelele 5G.

Consiliul Suprem de Apărare a Țării a emis **avize pentru un număr de 56 de agenți economici**, fundamentându-și deciziile pe documentele depuse de fiecare solicitant și transmise de către Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, precum și pe evaluări din perspectiva riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților la adresa securității naționale și apărării țării, realizate cu consultarea instituțiilor cu responsabilități în domeniul apărării și securității naționale.

În acord cu aplicarea prevederilor art. 6 alin. (1) din Legea nr. 163/2021 privind adoptarea unor măsuri referitoare la infrastructuri informatice și de comunicații de interes național și condițiile implementării rețelelor 5G, în anul 2023, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a avizat negativ solicitarea depusă de către compania TELELINK BUSINESS SERVICES S.R.L, în urma analizei elementelor identificate de instituțiile responsabile cu evaluarea documentației depuse de compania mai sus menționată, în care au fost identificate potențiale riscuri, amenințări sau vulnerabilități la adresa apărării țării și a securității naționale.

Continuarea agresiunii Federației Ruse asupra Ucrainei și în anul 2024, continuarea conflictului dintre Israel și gruparea teroristă HAMAS, precum și menținerea potențialului conflictual ridicat în Orientul Mijlociu, Strâmtoarea Taiwan, Marea Chinei de Est și Marea Chinei de Sud, vor favoriza în continuare transformările politicii marilor actori globali, afectând securitatea internațională, relațiile politice și strategice dintre marile puteri și climatul de securitate regional.

Pe cale de consecință, România își va adapta obiectivele de securitate națională și liniile majore de acțiune la noile realități din anul 2024, dar acestea vor fi, conceptual, sinergice cu cele ce decurg din statutul său de membru NATO și membru al UE, de Partener strategic al SUA. Totodată, România va continua să fie un factor de stabilitate în regiune.

În acest context, Consiliul Suprem de Apărare a Țării va acționa în acord cu Constituția României, legislația în vigoare și cu prevederile *Strategiei Naționale de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024*, pe următoarele direcții fundamentale:

➔ **Consolidarea statutului României în cadrul NATO** în perspectiva Summit-ului NATO de la Washington din 09-11 iulie 2024, care va avea ca principal obiectiv consolidarea apărării strategice a Alianței.

România va urmări îndeplinirea următoarelor obiective:

- participarea la întărirea unității și solidității Organizației Tratatului Atlanticului de Nord;
- întărirea prezenței NATO și a partenerilor aliați în Flancul Sud-Estic și în special în regiunea Mării Negre;
- menținerea la un nivel ridicat a capacității de descurajare și apărare a Alianței;
- promovarea unității transatlantice și creșterea contribuției naționale la întărirea parteneriatului NATO - Uniunea Europeană;
- consolidarea înzestrării Armatei României, în raport de noile provocări de securitate;
- dezvoltarea industriei naționale de apărare;
- creșterea capacității de răspuns și a rezilienței structurilor militare naționale, inclusiv în format multinațional;

➔ **Consolidarea statutului României în Uniunea Europeană**, cu accent pe implicarea activă în cadrul dezbaterilor pe linia Politicii de Securitate și Apărare Comună și în dezvoltarea dimensiunii operaționale a acestui angajament al Uniunii Europene, în calitate de coordonator al unor proiecte și de participant la altele.

România va acționa, în continuare, cu consecvență pentru:

- aderarea completă la Spațiul Schengen;
- întărirea capacității de management al crizelor civile/umanitare;
- gestionarea amenințărilor hibride;
- susținerea parcursului european al Republicii Moldova.

➔ **Relația România - SUA** rămâne fundamentală în anul 2024, cu accent pe cooperarea militară, vitală pentru apărarea securității naționale a României, pe aprofundarea cooperării în domeniul securității regionale și internaționale, dar și pe intensificarea relațiilor bilaterale în alte domenii precum cel energetic sau nuclear civil;

➔ În anul 2024, Consiliul Suprem de Apărare a Țării va continua să acorde atenție și altor aspecte care vizează apărarea țării și securitatea națională a României, precum:

- Îndeplinirea prevederilor **Strategiei Naționale de Apărare a Țării pentru perioada 2020 - 2024**, conform Planului de implementare al acesteia;

- implementarea direcțiilor de acțiune în domeniul politicii de apărare a țării și de securitate națională, promovate de către Președintele României și al Consiliului Suprem de Apărare a Țării;

- coordonarea unitară a activităților care privesc apărarea țării și securitatea națională și a instituțiilor cu atribuții în domeniu, în vederea îndeplinirii sarcinilor specifice ce le revin în prevenirea și contracararea riscurilor și a amenințărilor de tip asimetric, pentru gestionarea eficientă a amenințărilor generate de acțiunile informative ostile, precum și pentru asigurarea contrainformativă a intereselor naționale;

- consolidarea unei arhitecturi instituționale de securitate bazată pe cooperare, complementaritate și acțiuni sinergice;

- menținerea stabilității interne a României și a unui climat de securitate pentru cetățeni, comunități și instituții;

- pregătirea populației și a teritoriului pentru apărare și gestionarea interinstituțională a crizelor de tip militar sau civil;

- creșterea substanțială a rezilienței instituțiilor publice și a societății în ansamblu pentru a face față crizelor prezente și viitoare, specifice domeniului politico-militar;

- dezvoltarea de relații în domeniul securității și apărării cu alte state cu interese comune cu ale României.

**CONSILIER DE STAT,
SECRETARUL CONSILIULUI
SUPREM DE APĂRARE A ȚĂRII,**
General